BEMINT ELKANDER.

BIJDRAGEN

VAN

J. J. L. ten Kate, B. T. Lublink Weddik,
C. Leendertz en B. ter Haar.

MET PLATEN.

Amsterdam,
H. C. H. WILLEMS.

684.

EXLIBRIS
VAN EEN VOORGANGER

CAMINO DE SANTIAGO
N°

OK
Bem

BEMINT ELKANDER.

BEMINT ELKANDER.

BIJDRAGEN

VAN

J. J. L. TEN KATE,
B. T. LUBLINK WEDDIK, C. LEENDERTZ
EN
B. TER HAAR.

Met Platen.

J066

Amsterdam,
W. C. H. WILLEMS.
1849.

VOORBERIGT.

Het strekt mij tot innig genoegen,, dit werkje aan de Nederlandsche Jeugd *te mogen aanbieden. Al ware het ook niet, dat de namen van het hooggeachte viertal letterkundigen en predikanten op den titel vermeld stonden en waarborgen opleverden voor den soliden inhoud, dan nog zou* dit bundeltje *zich boven vele onderscheiden, als bijzonder geschikt en doeltreffend. Niet alleen toch vindt men er de gelukkigste vereeniging van het nuttige, het aangename, het aanlokkende en het boeijende der dichtstukjes en verhalen; maar ook de zuiverste en schoonste zedekunde spoort, door haren zachten geest van vriendschap en vertrouwen, het kind, den jeugdigen christen*

en mensch, tot de gemoedelijke vervulling aan van alles, wat zij niet kunnen verzuimen, zonder hun duurzaam geluk op het spel te zetten.

Dat het bevallige boekske derhalve bij het publiek die goedkeuring moge vinden, waarop het zoo zeer aanspraak heeft, is de wensch van den

UITGEVER.

INHOUD.

Bladz.

HET KLAVERBLAD VAN VIEREN, door J. J. L. ten Kate . . . . 1.
Dat komt van het Leezen . . . . 5.
Op Moeders verjaardag . . . . 12.
Gods hulp op het gebed. . . . . 15.
Het arme meisje op Sint Nikolaas-Avond . . . . . 26.
MIETJE TE PAARD, door J. J. L. ten Kate . . . . 35.
GESCHIEDENIS VAN TWEE ZOETE KINDEREN EN HUNNEN NEEF KOO, door B. T. Lublink Weddik . . . . 37.
DE SPEELGOEDKAST, door B. T. Lublink Weddik . . . . 52.
HET HONDJE VAN ANNETTE, door C. Leenderts . . . . 55.
DE VLIEGER, door B. T. Lublink Weddik . . . . 76.
DE WANDELING NAAR DE PUINHOOPEN IN HET BOSCH, door B. T. Lublink Weddik . . . . 78.
DE KINDEREN OP VADERS VERJAARDAG, door B. ter Haar . . . 97.
HET AVONDGEBEDJE, door B. ter Haar . . . . 100.

bladz.
HIJ DACHT AAN ZIJNE MOEDER, Vertelling van het Vogelnestje en het kleine Gemsje, door B. TER HAAR . . . . 102.
Het kleine Gemsje . . . . 106.
WINTERLIEDJE, door B. TER HAAR . . . . 117.
HET MEÊDEELZAME MIETJE, door J. J. L. TEN KATE . . . . . 121.
VERBODEN GOED NADEELIG GOED, „ . . . . . 122.
EEN LIEDJE VAN DEN OIJEVAAR, „ . . . . . 123.
PIETER EN ZIJN KOOLMEES, „ . . . . . 124.
VERTROUWT GEEN VLEIJERS, „ . . . . . 125.
DE HEN EN HET JONGE HAANTJE, Eene vertelling . . . . . 127.

Het Klaverblad van vieren.

I.

Daar waren eens twee meisjes, regt lieve, aardige meisjes. Zij maakten met haar beide net zoo'n spannetje. HENRIËTTE was de oudste. Gij ziet haar hier op het plaatje naast den stoel staan, in haar keurig spencertje. Zij was even twaalf jaren. De andere, dat aanvallig bekje, dat daar zit, heette LOUIZE, en scheelde maar een jaar met de andere. Deze twee zusters hadden twee nichtjes, iets jonger dan zij; EMMA, een vrolijk kind van even tien, met donker haar, zoo glinsterend als een git, en ELIZE, een blonde krullebol, die nog geen negen lentetjes telde. Dit viertal had elkâir al zoo lang gekend als haar heugde; en zij waren zóó gewoon aan elkanders gezelschap, dat het spel niet volmaakt was als er ook maar éene aan het klaverblad ontbrak. Als zij na schooltijd te zamen waren, werd het regelen der uitspanningen gewoonlijk aan HENRIËTTE overgelaten, omdat zij de oudste was

en daarom ook de verstandigste behoorde te wezen; en waarlijk, ik moet zeggen, zij wist zich zóó goed naar den smaak der jongeren te schikken, dat er nooit een onvertogen woord voorviel, en gewoonlijk de avond voorbij was gevlogen eer zij het wisten.

Nu eens kwamen de poppen voor den dag. Dat was een pret! Die kregen dan allemaal namen en werden netjes aangekleed; en dan verbeeldde het, dat zij naar »Monsjeu" gingen, juist zoo als de kleine mamaatjes 's morgens zelven gedaan hadden. »Wel, pop! MIETJE of KAATJE!" of zoo als de pop dan heeten mogt, »wat heeft Monsjeu gezegd? hebt ge de les gekend?" En als het popje dan beschaamd stond te kijken en geen enkel woord dorst spreken, dan kreeg het knorren en een ernstige vermaning op den koop toe, om in het vervolg beter op te passen, 't geen het popje dan ook stilzwijgend beloofde. En zoo ging 't al voort.

Op een anderen tijd speelden ze blindekootje, maar dat is een gevaarlijk spel; en sedert de kleine ELIZE zich daarbij een bult in het hoofd had geloopen, wel zoo groot als een knikker, ging er de liefhebberij een beetje voor over. Naaischooltje! dat leek beter. Maar jongens! om zoo lang achter elkaâr te blijven zitten als men reeds den geheelen dag gezeten heeft, dat neemt ook niet erg op. Eigenlijk hielden zij het meeste van raadsels en vertelseltjes. Is dat bij u ook

het geval, jonge lezer of lezeres? Nu, dan hadt gij er bij moeten zijn, als de meisjes in hare kracht warén. De geheele *Moeder de Gans* kenden zij op een prik. Wat waren ze allen dol op dat lieve *klein Duimpje*, dat zoo trouw voor zijn broêrtjes zorgde en den leelijken wildeman te slim af was. Voor *Blaauwbaard* waren ze geweldig bang; en ik moet dan ook bekennen, dat die mijnheer een monster was. Maar als eindelijk de broêrs kwamen, juist nog bij tijds om zuster ANNA te redden, dan klapten de meisjes in de handen van pleizier. Dat hadden ze intusschen al zoo dikwijls gedaan, dat er de aardigheid ook van afging; vooral sedert een oud heer met een bril, die wel eens bij HENRIËTTES pa een pijp kwam rooken, haar aan het verstand had gebragt, dat al die dingen maar sprookjes waren, dat er nooit een *Moeder de Gans* noch een *klein Duimpje* noch een *Blaauwbaard* had bestaan, en dat het bijgeloovig was om daar een oogenblik aan te denken. De raadseltjes intusschen hielden ze nog aan. Daar was LOUIZE vooral een bolleboosje in; zij wist er wel twintig van buiten. EMMA en LIZE waren er altijd op uit, elkander in het raden een vlieg af te vangen, zoo als men wel eens zegt. Dikwijls sloegen zij er maar zoo'n beetje naar, maar dat gaf dan al weêr nieuwe stof tot lagchen.

Kortom, op alle wijzen wisten de meisjes zich regt aangenaam met elkander bezig te houden. Maar wat haar nog

meer tot eer verstrekte, was, dat zij stille en gehoorzame kinderen waren, die haren ouderen, door vlijt en oppassendheid, telkens nieuwe stof tot blijdschap gaven. En in plaats van haar weekgeld aan lintjes en kwikjes of ongezonde snoeperijen te verkwisten, bragten zij daaruit een spaarpotje bijéén, waarvoor zij dan 's winters kleêren kochten voor de arme kindertjes uit de buurt, die niet, zoo als zij, bij een warme kagchel konden zitten snappen en spelen, maar al vroeg moesten zorgen en arbeiden, zonder dat ze daarom slechter waren dan de anderen; want prinsessen en bedelaars-kindertjes zijn alle, zonder onderscheid, de afhankelijke schepselen van den zelfden Almagtigen God.

II.

Op zekeren dag was het klaverblaadje van vieren weêr als naar gewoonte zamen. Het was woensdag-middag; er was geen school, en zij hadden dus een zee van tijd.

»Wat zullen we nu spelen?" was de vraag. Weldra waren de meisjes het met elkander eens over de zaak. Ieder zou namelijk op hare beurt iets vertellen; of, wanneer men het liever wilde, een versje opzeggen. Des noods kon men ook

wel met een raadseltje volstaan. Degene die aan de beurt was, moest dan op den grooten mooijen stoel gaan zitten, terwijl de anderen er zich luisterende omheen schaarden. Wie niets wist, moest een stuiver in den pot betalen, waaruit zij ditmaal voornemens waren een mud aardappelen te koopen voor een ongelukkige metselaarsweduwe over de deur, wier man onlangs van een steiger dood op straat was gevallen, zoodat zij, in diepen kommer, met negen bloedjes van kinderen was blijven zitten. Verscheidene malen was de beurt al rond geweest; Emma en Elize hadden hare beurt meer dan eens voorbij laten gaan, hetzij omdat zij zoo gauw niets wisten, hetzij omdat zij liefst de oudste nichtjes lieten vertellen; en misschien ook wel omdat zij het heel prettig vonden, dat het potje wat spoedig aangroeide. Ik kan onmogelijk al de vertelseltjes opschrijven, die er opgedischt werden, maar één herinner ik er mij nog zeer goed. Het was van Henriëtte. Wil ik het u eens meêdeelen, lieve kleine Lezer? Luister dan goed. Het heette:

Dat komt van het leenen:

EEN VERTELLING VAN HENRIËTTE.

»Wel Sientje! waar is toch uw groene werkmandje gebleven?" vroeg Sientjes mama op zekeren dag aan haar oudste dochtertje, dat zoo heette.

»Ma-lief!" was het antwoord, »dat heeft KEETJE BRON ter leen."

»En waar is uw ivoren naaldenkokertje, MIETJE?" ging mama voort.

»KEETJE BRON heeft het mij ter leen gevraagd," zei MIETJE.

»En mijn mooije prentenboek, U weet wel, die Gedichtjes van van Alphen met plaatjes, heeft zij ook al zoo lang," klaagde SAARTJE.

»Mijn teekenpotlood kan ik ook maar niet uit hare handen terug krijgen," sprak LEENTJE.

»En ik mijn nieuwe pop met de Vriesche kap ook niet," riep DOORTJE, »die heeft zij mij al een maand geleden af getroggeld."

»Och, wat komt het er op aan?" begon SIENTJE weêr: »mijn groene werkmandje hangt toch uit elkaâr; de naaldenkoker is stuk getrapt; het teekenpotlood is tot een stompje versneden, en de nieuwe pop heeft een oorijzer en haar regter arm verloren. Want zóó doet KEETJE BRON gewoonlijk met alles wat zij van hare vriendinnetjes ter leen vraagt. Als men haar wat toevertrouwt, is men het zoo goed als kwijt." —

Toen Mama dit hoorde, werd zij zeer ontevreden. Zij riep de meid, en zeide: »STIJNTJE, ga eens naar de moeder van KEETJE BRON, verzoek uit mijn naam, of gij terstond de

nieuwe pop met de Vriesche kap mede kunt krijgen, en zeg dat gij morgen zoo vrij zult zijn van terug te komen, om de overige zaken te halen, die KEETJE BRON mijn kinderen al zoo lang heeft afgeleend."

STIJNTJE ging. Toen zij bij Jufvrouw BRON had aangescheld, vernam zij, dat deze juist een groote theevisite bij zich had, en daarom verzocht zij de meid om de jonge jufvrouw maar eens eventjes bij haar te laten komen. »Wat moet mijn KEETJE doen?" vroeg Jufvrouw BRON aan de meid, die STIJNTJES verzoek overbragt: »Wordt mijn dochtertje misschien uit spelen gevraagd? Laat STIJNTJE zelve maar binnen komen en zeggen wat zij te zeggen heeft." STIJNTJE kwam. Zij geraakte in geen geringe verlegenheid, toen zij daar dat talrijke dameskransje bijeen zag; en juist door die verlegenheid was zij lomp genoeg om de beide handen in hare schortzakjes te steken, terwijl zij, voor Jufvrouw BRON getreden, het doel van hare komst mededeelde. De dames keken nieuw op, dat kunt ge begrijpen; en Jufvrouw BRON werd zoo bleek als een doek, en riep met een bevende stem de kleine stoute borgster tot zich. Deze, door haar kwaad geweten gewaarschuwd, school blozende weg achter haar zakdoek en deed al het mogelijke om een paar traantjes voor den dag te brengen.

»Wat moet ik van u hooren, ondeugend kind?" sprak de moeder tot KEETJE: »Hoe? een geheele maand lang hebt gij

het goed uwer vriendinnetjes onder u gehouden? Waar is de pop met de Vriesche kap? krijg haar ten eerste, en zoek dan de andere zaken bij elkaâr!" —

KEETJE sloop schoorvoetend en met neêrgeslagen oogen door de rei der Dames heen, naar de kinderkamer, en keerde weldra met de gevraagde voorwerpen terug. Maar het kwam op SIENTJES zeggen uit: het oorijzer der pop was verdwenen; en niet alleen hing de regter arm aan een draad bij het lijf, maar de arme pop had bovendien nog maar één been, één oog en in het geheel geen neus meer. Zij leek wel een invalide, zoo gehavend en onkenbaar zag zij er uit.

Jufvrouw BRON nam haar ligtzinnig kind bij de hand, en sprak op ernstigen toon:

»Neen, KEETJE! gij vergist u; zóó iets verlangt men niet van u terug. Dat vod deugt nergens meer toe dan voor den aschlak."—

Daarop ging Jufvrouw BRON naar het groote linnenkabinet, dat in een hoek der kamer stond, en kreeg uit een der laden een vonkelnieuwe pop, met een rood-zijden japon aan, een kanten muts op het hoofd en met echte krullen — een pop, bijna zoo groot als KEETJE-zelve, en zoo mooi, zoo mooi, kijk om van te watertanden! Al de dames riepen dan ook te gelijk, als uit éénen mond: »O Jufvrouw BRON, wat een pracht is dat!"

»Hier zoo, meisje!" zei Jufvrouw BRON tot STIJNTJE, terwijl zij haar die heerlijke pop overhandigde: »dit had ik KEETJE morgen voor hare verjaring willen geven, omdat ik weet, dat zoo iets hare liefhebberij is. Zeg aan hare vriendin SIENTJE, dat KEETJE heel blij is, dat zij hierdoor die andere pop kan vergoeden, die zij zoo onbeschaamd vernield heeft. En strakjes zal zij uit haar eigen spaarbeursje de andere voorwerpjes terug koopen, die haar door de goedheid harer vriendinnetjes zoo lang ter leen waren gegeven."

KEETJE leende nooit in haar leven meer iemand iets af; want hare moeder bragt haar tot de overtuiging, dat degeen die er zijn beroep van maakt, een ander zijn goed af te leenen, niets anders is dan een slimme dief.

III.

Dit verhaal van HENRIËTTE vond bij de meisjes algemeenen bijval. Allen waren het daarin eens, dat KEETJE BRON zeer slecht gehandeld had, vooreerst door het geleende zoo lang onder zich te houden, en, in de tweede plaats, door zoo onachtzaam om te gaan met eens anders goed. »Mij dunkt,"

zei LOUIZE, en zij had gelijk ook: »mij dunkt, al wat ons eigendom niet is, moet ons onschendbaar zijn, al ware het maar een speldenknop. Het is een slechte gewoonte, altijd te hunkeren naar hetgeen een ander heeft. Daardoor leven wij in gestadige ontevredenheid met onze eigene zegeningen en voorregten, en kweeken wij in ons hart de kiemen aan van booze lusten en oneerlijkheid."

»Ik ben het volkomen met u eens LOUIZE!" voegde HENRIËTTE er nog bij: »maar mij dunkt toch, dat LEENTJE en MIETJE en SAARTJE en DOORTJE, en vooral de eerstgenoemde, ook niet geheel zonder schuld waren; want als zij bij ondervinding wisten, gelijk zij zelven bekenden, dat KEETJE BRON aan die verkeerde hebbelijkheid verslaafd was, dan hadden zij haar niet in de gelegenheid mogen stellen, die nog te versterken. Wij zien uit HENRIËTTES vertelling alweêr, dat het in den grond der zaak beter is, te geven dan te leenen, vooral als men vooruit berekenen kan, dat men het geleende toch maar gedeeltelijk of in het geheel niet terug zou ontvangen."

IV.

»Kom, LIZE!" zei HENRIËTTE, »gij hebt zoo lang stil ge»zwegen; nu is de beurt weêr eens aan u."

»Maar ik weet zoo waarlijk op het oogenblik niets te verzinnen," antwoordde LIZE, en schudde verlegen het blonde koppetje.

»Dat's jammer," sprak LOUIZE, »want als gij gedaan hadt, zou ik iets hebben, dat mijn broêr JAN de student mij verteld heeft, toen hij onlangs met de groote vacantie t'huis was."

»O, zeg op! zeg op, maar!" riep LIZE uit; maar dat viel haar tegen, want LOUIZE hernam: »neen, lievert! eerst gij en dan ik: elk zijn deel is niet te veel...."

»Wacht, daar schiet mij iets in," juichte EMMA, terwijl zij vrolijk naar LIZE toesprong, haar bij de hand vatte en zachtjes in het oor fluisterde: »je moest dat versje maar eens opzeggen, dat gij stilletjes van buiten hebt geleerd om onze goede moeder meê te verrassen, wanneer ze haar volgenden verjaardag viert; gij herinnert het u wel:

»Op uw jaardag,
»Lieve Moê!"

en wat er verder volgt. Kom aan maar, niet verlegen: ge behoeft immers voor ons niet bang te zijn."

LIZE draaide een beetje heen en weêr, kuchte eens, maar vatte' eindelijk moed en begon aldus:

Op Moeders Verjaardag.

EEN VERSJE VAN ELIZE.

Op uw jaardag,
Lieve Moê,
Spring ik vrolijk
Naar u toe!

—

Meer dan immer
Juich ik nu;
Al mijn kusjes
Breng ik u!

—

Op mijn knietjes
Val ik neêr,
En ik stamel
Tot den Heer:

—

»Liefste Jezus!
Zondaarsvrind!
Die de kindren
Zoo bemint!

—

»U zij eere,
Dank en lof
In Uw blinkend
Hemelhof,

—

»Dat ik dezen
Blijden dag
Zoo gelukkig
Vieren mag!

—

»Zonder vader,
O, hoe hard!
Zonder moeder,
Welk een smart!

—

»Gij hebt beiden
Mij bewaard,
Gij, mijn moeder
Weêr gespaard.

—

»Blijf haar sparen,
Menig jaar!
Bron van zegen,
Zegen haar!

—

»Uw genade
Bidden wij!
Geef haar blijdschap,
Ook door *mij!*

—

»Wees de Leidsman
Mijner jeugd,
U tot eere,
Haar tot vreugd!

—

»Amen, Amen,
Lieve Heer!
Amen, Amen,
Duizend keer!"—

V.

Een oogenblik van stilte volgde, toen LIZE dit versje had opgezegd. Zij had zich zóó zeer van hare taak gekweten, dat de traantjes haar in de heldere blaauwe oogjes stonden. Allen liepen met haar in gedachte den tijd vooruit, en ver-

plaatsten zich reeds op den blijden verjaardag, die niet verre meer was, en waar zoo wel LIZE en EMMA als de beide nichtjes hartelijk naar verlangden.

»Ja," zoo brak EMMA eindelijk het stilzwijgen af, »het is een groot voorregt boven duizenden, dat wij nog in het bezit zijn onzer dierbare ouders; en wij kunnen er God en onzen Heer niet genoeg voor danken. O, wij moeten maar veel bidden tot dien barmhartigen Vader in de hemelen, van Wien ons alles goeds weêrvaart, en die ons zoo lief heeft gehad, dat Hij ons Zijn eigen Zoon tot een Verlosser en Zaligmaker gegeven heeft. Een opregt en geloovig gebed, zegt mijn lieve moeder dikwijls, vermag veel. En het blijkt, onder anderen, ook uit het verhaal van broêr JAN, waar ik zoo even van sprak, en dat ik u oververtellen zal, als gij luisteren wilt."

»Heel gaarne," was aller antwoord, en EMMA begon als volgt:

Gods hulp op het Gebed:

EEN VERTELLING VAN EMMA.

»Ik ben vergeten wáár en wanneer hetgeen ik vertellen zal, is voorgevallen; maar broêr JAN staat er voor in, dat het een ware gebeurtenis is. 1). In zekere stad brak, even na den

1) Het hier door EMMA verhaalde is inderdaad een *ware gebeurtenis*, in den jare 1787 te *Nieuw-Ruppin* in *Pruissen* voorgevallen, volgens de dagbladen van dien tijd.

middag, in een fabriek een verschrikkelijke brand uit. Een hevige stormwind stak op en joeg de vlammen met groote snelheid over de ongelukkige stad heen, zoodat deze weldra op verscheidene plaatsen te gelijk vuur vatte.” Tegen middernacht waren er reeds over de vijf honderd huizen, drie kerken en veertig schuren in den asch gelegd. De verschrikte inwoners hadden maar weinig van hunne bezittingen kunnen redden; de meesten hadden genoeg te doen met het in veiligheid brengen van hun eigen persoon en die der hunnen, buiten de stad, die met vuur en stikwalm vervuld was. Het ongeluk trof ook zekeren fabrikant in wollen doeken, in wiens huis MARIA, eene boerendochter, reeds vele jaren als dienstmaagd verkeerde. Zij had zich door hare braafheid het vertrouwen van haren heer, en door hare vriendelijkheid de liefde zijner kinderen in geen geringe mate verworven.

Toen op dien onheilsdag de vlammen het huis van den fabrikant aantastten en alles jammerende in het rond liep, verzamelden zich de schreijende kinderen rondom hunne moeder en MARIA, terwijl de vader bezig was, om zijn zilver, de beste kleêren en andere voorwerpen van waarde in een groote kist te pakken, welke hij, met behulp van eenen arbeider, in een overwelfden kelder in veiligheid bragt. Toen dit afgeloopen was, vermaande hij de zijnen dringend, om het huis, dat reeds dreigde in te storten, ijlings te verlaten. Hij zelf nam zijn

zoon bij de hand, en ging voorop, gevolgd door de moeder, met het oudste meisje, dat nog een jaar jonger was dan gij, ELIZE! terwijl MARIA, met het kleine vijfjarige dochtertje op den arm, den trein sloot.

Voor de deur op straat was een groot gedrang van vlugtende menschen. Men moest een oogenblik wachten. Toen herinnerde zich de moeder, dat zij nog een bundel beste kleêren in de huishoudkamer had laten liggen, en zij verzocht MARIA een en ander nog even in den kelder te willen brengen. MARIA deed wat haar gelast was, en ijlde, met het kind op den arm, den kelder in, om de kleederen die zij gevonden had, behoorlijk te bezorgen.

Plotseling viel er een geweldige slag, die tegen de kelderdeur aanbonsde. Deze stortte krakende naar binnen, gevolgd door verscheiden brandende balken, die nu den eenigen uitgang versperden, waardoor men van den kelder in het huis kon komen.

Met ontzetting bemerkte MARIA al spoedig, dat de plaats waar zij zich bevond, door de neêrgevallen balken zóódanig toegemuurd was, dat er geen terugkeer mogelijk was. Het kind op hare armen begon luidkeels te schreijen, en herinnerde haar, dat er nog een dierbaar leven buiten het hare, in doodsgevaar verkeerde. Haar hart kromp te zamen op het gezigt van het onnoozele wicht; en toen zij nu dacht aan

de bittere droefheid, waaraan de ouders van dat kind nu wel ter prooije moesten wezen, begon alles te wemelen voor hare oogen, totdat zij ten laatste met het kleine stumpertje bewusteloos ter nederzeeg.

VI.

»Ach, die arme MARIA! dat arme kind! die arme ouders!" riepen de meisjes om strijd, toen EMMA zóó verre met haar verhaal gevorderd was.

»Geduld, geduld!" hernam EMMA; »gij moet mij niet weêr in de rede vallen; het zal nog wel beter afloopen dan gij denkt. Gij weet immers wel, wat er in het Evangelisch gezangboek staat:

»Wie maar den goeden God laat zorgen,
En op Hem hoopt in 't bangst gevaar,
Is bij Hem veilig en geborgen:
Dien redt Hij Godlijk, wonderbaar."

(*Gezang* 17.)

»Nu, zoo ging het hier ook: luistert maar verder. Toen MARIA weêr tot zich-zelve kwam, flikkerde het schijnsel der

brandende balken door het voorste gedeelte van den kelder. Kleine ANNA zat digt bij haar en strookte haar met de lieve handjes over de wangen. »Ach, zoete MARIA!" riep het kind, toen ze maar even zag, dat deze zich bewoog: »slaap nu niet meer! Ik ben zoo bang en het wordt hier zoo heet." Snikkend stond MARIA op, drukte het kind aan haar hart, vouwden de handen zamen en riep luidkeels haren God en Zaligmaker aan, om redding uit de geopende kaken des doods."

»Toen de ingestorte balken langzamerhand waren uitgebrand, en de kelder weêr donker was geworden, dacht MARIA er in de eerste plaats over na, hoe zij hare tegenwoordige woning zou verlichten. Zij sprokkelde eenige oude dingen en snippers bij elkaâr, en stookte daar, door middel van den gloed der verblakerde balken, een klein vuurtje van. Maar die brandstof was, zoo als gij begrijpen kunt, spoedig opgeteerd. Toen nam MARIA een potscherf, vulde die met een weinig spek, dat zij in den kelder gevonden had, draaide een pit uit een lapje van haar halsdoek, en maakte op deze wijze een hulplamp. Bij het schijnsel van dit licht vond zij drie groote brooden en een kruik bier, waardoor zij nu vooreerst in de dringendste behoefte van haar en de kleine voorzien kon. MARIA viel op de kniën om God vurig te danken voor dit eerste blijk Zijner voorzienigheid, dat haar moed niet weinig verhoogde. Zij deed echter haar best om hare tranen te be-

bedwingen, want als zij schreide begon de kleine ANNA ook te schreijen en om hare moeder te roepen. MARIA deed haar best om het kind tot bedaren te brengen, en spreidde haar een bedje uit de kleêren, wier bezorging haar zoo duur was komen te staan. Daar viel het vermoeide wicht eindelijk in slaap. Nu smeekte MARIA van nieuws God en CHRISTUS om hulp en bijstand; in stilte weenende, zat zij daar, oog en hart naar boven, tot zij eindelijk, uitgeput van angst en kommer, in sluimering viel. Toen zij wakker werd, was de lamp uitgegaan, en duisternis heerschte in het met damp en hitte vervulde keldergewelf.

MARIA's toestand werd hoe langer hoe bedenkelijker. De kleine ANNA begon zich ongesteld te voelen in dezen dampkring, waarin men te naauwernood meer kon ademhalen. De goede dienstmaagd vergat haar eigen nood voor het gevaar, dat het arme kind boven het hoofd zweefde. Alleen dan, als zij er plat mede op den grond ging liggen, met het aangezigt op de steenen, vond zij eenige verligting; en door zoete woorden gelukte het haar eindelijk de kleine te sussen, die een angstig besef scheen te hebben van de jammerlijke omstandigheden waar beiden in verkeerden. Het keldergewelf gloeide onder het smeulend puin van het ingestorte huis, dat er boven op lag. Duidelijk hoorde men beneden het knetteren en knappen van balken en binten; en MARIA duchtte met reden, dat het

gewelf, waar hier en daar reeds steenen en kalk loslieten, misschien plotseling onder zijn zware last in zou storten.

»Bijna veertig uren had MARIA in dezen toestand biddend en smeekend doorgebragt, toen zij, in de duisternis voortgestrompeld, tot bij den ingang van den kelder, eensklaps een lichtstraal ontwaarde, die door de reten heenschemerde. Maar zij kon bij geene mogelijkheid nog naar boven klimmen; want alles wat zij daar aanroerde, was nog even heet. Maar een star van nieuwe hoop was inmiddels wederom in haar hart opgegaan.

»Ondertusschen werd het kind hoe langer hoe onrustiger; door de ongezonde lucht en het ongewone voedsel, werd het ten laatste ziek, zoodat het den geheelen nacht in een heete koorts doorbragt. Nieuwe zorg voor de trouwe MARIA! Met het sidderende kind op haren schoot, zat zij onafgebroken op den vochtigen bodem, zoo digt mogelijk bij den ingang, om de lieve kranke, kon het zijn, althans een weinig zuiverder lucht te doen inademen. Met smachtend verlangen hield MARIA den slapeloozen blik op het plekje geslagen, dat het eerst door den invallenden morgenstraal verlicht moest worden; en toen zij eindelijk bespeurde, dat de dag aangebroken was, beproefde zij, of zij over de steenen aan den ingang van den kelder verder voort zou kunnen dringen. Maar al haar pogen bleef vruchteloos; want het rookende puin lag berghoog opgestapeld rondom de verbrande kelderdeur en op de steenen

trappen. Alles gloeide nog even als gisteren; het was onmogelijk er over te klimmen; en bovendien was MARIA veel te zwak, om die logge steenbrokken op te tillen en weg te ruimen, hetgeen onvermijdelijk had moeten geschieden, wilde men er doorheen worstelen.

»Diep bedroefd keerde MARIA naar het sluimerende kind terug. Toen zij een wijle op nieuw haar troost in het gebed had gezocht, viel haar, als ware het een vriendelijk antwoord van God, het heerlijke woord in uit den 91sten Psalm: »*Die in de schuilplaatse des Allerhoogsten gezeten is, die zal vernachten in de schaduwe des Almagtigen.*" Lang nog bleef zij over die schoone Bijbelbelofte zitten nadenken, tot het haar hoe langer hoe ligter werd om het hart, en zij eindelijk, vermoeid naar ligchaam en ziel, in slaap viel.

»Toen zij na verloop van eenige uren de oogen opsloeg, verraste haar het heldere zonnelicht, dat door den ingang van den kelder naar binnenstroomde. Toen zij nader trad, bemerkte zij met blijde verbazing, dat de steenhoopen, die voor de kelderdeur lagen, geheel van gedaante veranderd, en meer naar buiten nedergerold waren.

»Wel is waar, de opening was nog te klein, dan dat zij er zich doorheen had kunnen wringen; maar het was haar toch een nieuwe gebedsverhooring, en zij mogt nu althans gelooven aan de mogelijkheid harer redding, die misschien

niet lang meer zou uitblijven, wanneer het puin nog wat opgekoeld en geweken zou zijn...."

VII.

Hier kon de kleine ELIZE, die met ingespannen aandacht en een grooten traan in elken ooghoek, had zitten toeluisteren, zich niet onthouden in de mollige handjes te klappen en overluid uit te roepen: »O, dat is heerlijk! nu zal onze lieve Heertje hen toch niet laten omkomen.... Toe, EMMA! ga gaauw voort; want ik kan het niet langer uithouden van ongeduld." EMMA glimlachte even over de beminnelijke belangstelling der lieve kleine in het lot van het tweetal, en ging toen met nieuwen lust weêr voort:

»Zoo zat MARIA dan, met ANNETJE op haren schoot, toen zij eensklaps een ver gerucht van menschenstemmen meende te hooren. Zij klom een paar keldertrappen op, en riep met inspanning van alle krachten, zoo hard zij maar kon, om hulp. Maar er volgde geen antwoord. Toen herhaalde zij haar geroep, doch te vergeefs! Na verloop van eenigen tijd was het MARIA als of zij op nieuw het geluid van stemmen hoorde; nu klauterde zij weêr, zoo ver mogelijk, den trap op, schreeuwde nogmaals uit al hare magt, maar zag zich weldra

genoodzaakt om onder in den kelder terug te keeren, omdat zij gevaar liep, zich handen en voeten te verschroeijen aan de nog altijd gloeijende steenen. De puinhoop van het huis dampte steeds voort, en er was geen kans om langs dezen weg vooralsnog te ontkomen.

»Daar klonken weder mannenstemmen, die hoe langer hoe meer naderden. Onuitsprekelijk was MARIA's blijdschap; zij vloog nog hooger den gevaarlijken trap op, en herhaalde ten derden male hare kreten om hulp. Ditmaal werd er geantwoord: men riep haar van buiten toe, dat zij zich nogmaals en wat harder moest laten hooren, ten einde men de plaats waar zij zich bevond, nog naauwkeuriger ontdekken mogt.

Zij deed dat, noemde haren naam en dien van haren meester, en smeekte, dat men het lieve ANNETJE maar mogt redden! Nu mengden zich al meer en meer stemmen door elkander. MARIA herkende die van den fabrikant. Deze riep haar toe, goeds moeds te zijn; want dat de verlossing nabij was.

»Nu bereikten de fabrikant en eenige mannen, met brandhaken en ijzers, den ingang van den kelder, ruimden een groot brok muur op, dat hun in den weg stond, wierpen het puin met groote spaden regts en links, en kwamen eindelijk zóó ver, dat zij MARIA, die het kleine ANNETJE van vreugde snikkende op den arm hield, de reddende hand konde reiken. Nog eenige minuten, beiden waren uit het droevige kelderhol verlost, en aller angst en doodsgevaar was geweken....

De fabrikant was met zijn overige huisgenooten gelukkig aan den brand ontkomen. Niemand twijfelde er aan of MARIA en de kleine ANNA hadden er den dood gevonden. Hoe ziels bedroefd die moeder was en welke verwijtingen zij zich-zelve deed, dat zij MARIA met het kind nog teruggezonden had — dat alles is met geene pen te beschrijven. Juist op dien dag had de fabrikant zich naar den puinhoop van zijn huis begeven, om de lijken van zijn dierbaar kind en zijne getrouwe dienstmaagd op te zoeken; want hij dacht, niets anders te zullen vinden. Zijn broeder had hem vergezeld; deze had het eerst de plaats herkend, waar het huis gestaan had, en de roepstem van MARIA vernomen.

Drie verschrikkelijke nachten en vier dagen had MARIA en de kleine ANNA, in het grootste levensgevaar, onder in den bedompten kelder doorgebragt. Maar met onuitsprekelijke verrukking omhelsde de moeder het doodgewaande kind, waarvan MARIA in Gods hand het middel tot behoud en redding was geweest. MARIA wees alle dankbetuigingen van zich af, en zeide: »Het is de Heer alleen, die Zijne goedheid aan ons groot gemaakt heeft, en mijn smeekgebed niet verworpen heeft. O! wel is het waar, wat onze dierbare Zaligmaker gesproken heeft: »»Bid, en u zal gegeven worden; al wat gij den Hemelschen Vader in mijnen naam vragen zult, zal Hij u schenken; Amen, zoo zij het!" "

VIII.

Zóó luidde EMMA's verhaal; en ik behoef u wel niet te zeggen, mijn lieve Lezer! dat de meisjes er nog een geruimen tijd over spraken. Zij hadden er dan ook overvloedige stof toe; eer zij alle omstandigheden nog eens lang en breed uitgeplozen en bij herhaling hare blijdschap over de wonderdadige uitredding geuicht hadden, was de namiddag reeds bijna geheel verstreken. Het etensuur naderde, en indien er dus nog het een of ander verhandeld moest worden, diende er niet lang getalmd. LOUIZE moest nog een beurt hebben, daar hielp niet aan. Zij liet zich dan ook niet lang noodigen, nam plaats in den mooijen stoel, en zeide de volgende vertelling op, zonder ook een enkele maal te haperen:

Het arme Meisje op Sint-Nikloaas-Avond:

EEN BERIJMDE VERTELLING VAN LOUIZE.

Stil! wie sluipt daar zoo verlaten,
Krimpende van weêr en wind,
Langs de witbesneeuwde straten?
't Is een mager, zieklijk kind.

Bibbrend dwaalt zij heen en weder;
Ach, wat zijn die kleêrtjes kort!
Treurig zwerft zij op en neder:
Niemand vraagt haar wat haar schort.

Luister! 'k meen haar stem te hooren:
»Lieve Heertje!" luidt haar klagt,
Slaat de hooge Westertoren
»Waarlijk, waarlijk nu al *acht*.

»'t Enkel denkbeeld doet mij beven,
»Naar mijn huis terug te gaan:
»'k Ben zoo lang reeds uitgebleven,
»De oude meester zal mij slaan.

»Neen ik *wil* nog langer blijven,
»Tot de kille hageljagt
»Eindlijk mij van straat zal drijven;
»'k Weet toch nu al, wat mij wacht."

»Ziet dat vriendlijk gaslicht stralen,
»In die winkels, rij aan rij.
»Koop wat! roept men honderdmalen;
»Welk een bittre spotternij!

»Kijk eens! letters, bijlikmakers!
»Speelgoed, kleêren, al in 't rond!
»Zilvren kammen, gouden akers!
»Boa's, — he! van koestrend bont.

»Ik bezit geen enklen stuiver —
»Droogе kruimels, anders niet!
»Alles smult; *ik* smacht en huiver,
»En geen stervling die het ziet.

»'t Licht blinkt ginder door de ramen:
»Daar zal Sint-Niklaasje zijn,
»Met zijn zak vol suikernamen
»En zijn hoed vol marsepijn!

»En zie hier eens! wat al buren
»Staan er voor dat heerenhuis,
»Door de ruiten heen te gluren!
»Wat al pracht en feestgedruisch!

»Dáár te staan, dat zou me lijken!...
»Foei, wat stoute wensch was dat!
»Neen, 'k wil *hier* eens even kijken,
»Even maar, door 't sleutelgat."....

En zij gaat, en blikt naar binnen:
En zij ziet een groote zaal;
Een behang van sneeuwwit linnen
Tooit den muur met stille praal.

Eenzaam staat een kaars te lichten,
Op een zilvren kandelaar;
Maar geen menschlijke aangezigten
Wordt zij heinde of ver gewaar.

Hiacinten, tulpen, blinken,
Roosjes ook, als in April;
Maar geen menschenstemmen klinken:
Alles is zoo schoon, zoo stil!

Zwart fluweelen kussens glansen —
Ach! zij kijkt zich de oogen blind —
Onder palmen, zilverkransen,
Slaapt een hemelsch, doodsbleek kind.

»Dat 's een engeltje uit den hoogen!"
Denkt het meisje, en alle smart
Is op eenmaal weggevlogen
Uit haar vrolijkkloppend hart.

»Ach!" zoo snikt zij, »rijke lieden!
»Laat mij toch wat digterbij
»'t Slapend engelijn bespieden!"....
En — naar binnen trippelt zij.

Hoor! daar ruischt iets om haar henen;
't Is een ranke, bleeke vrouw,
De oogen overwolkt van 't weenen,
En gehuld in diepen rouw.

»»Kom toch nader, lieve kleene!
»»Wilt gij d' engel zien? welaan!...
»»'t Was mijn eenigste, die eene,
»»Die ik nu reeds af moest staan!

»»Morgen vroeg wordt zij begraven....
»»Boven lag haar speelgoed klaar...
»»Schreit gij? zoo wij 't u eens gaven...
»»Sprekend, sprekend lijkt ge op haar.

»»Zeg, wie zijt gij?""—»'k Ben een weeze;
»'t Laatst nam God mij moeder af;
»Wat ik lijde, wat ik vreeze,
»Moet ik klagen aan—haar graf."

»Heden, juist een jaar geleden,
»Vierde ik, spelende aan haar schoot,
»'t Blijde kinder-feest van heden...
»Juist een jaar, en nu—al dood!

»'k Zag haar, 't lijkkleed omgeslagen,
»Roerloos liggen in de kist;
»'k Zag haar langzaam weggedragen....
»God weet, wat een weesje mist!

»'k Weet, 'k heb Boven een' Behoeder
»In het beter Vaderland;
»Maar ik sliep zoo graag bij moeder,
»In het koele kerkhofzand!

»Want ik dien bij harde menschen,
»Die den nijd in 't harte voên,
»Die mij haten en verwenschen —
»En ik wil toch alles doen!

»Onkruid wieden, kleêren wasschen,
»Bij den vroegen morgenschijn,
»Op de kleine kindren passen,
»Op een wenk gehoorzaam zijn!"—

„„Kind, hoe heet gij?"" — „Wilhelmine!"
„„En hoe oud wel?"" — „Zeven pas!"
„„Dat 's een wenk van d' Ongeziene!
„„Juist zoo oud als Mientje was!"

„„Gij, mijn kind in 's Hemels Hoven!
„„Dacht gij aan uw lieve Moë?
„„Ja, mijn Mientje, gij daarboven
„„Zondt mij 't arme weesje toe!

„„Nu dan! wie haar ook vergaten,
„„'k Zweer het bij uw bleek gelaat,
„„'k Zal de kleene nooit verlaten,
„„Als zij God noch Pligt verlaat!""

Leêg en stil was 't op de straten,
Maar daar binnen klonk het lied:
„*Nimmer zal ik God verlaten,*
„*God verlaat de Zijnen niet!*"

IX.

„Braaf zoo, braaf zoo, Louize!" riep eensklaps door de geopende deur een luide mannenstem, die al de meisjes verrast en verblijd op deed springen. Het was niemand anders dan de vader van Louize en Henriëtte, die ongemerkt op den drempel het einde der vertelling af had staan wachten, en nu de lieve meisjes een voor een omhelsde, om daarna op zijn beurt den grooten stoel in bezit te nemen, waar de kleinen zich vrolijk om hem heen drongen. Gij kunt begrijpen hoe die mondjes zich roerden. Pa moest alles weten wat er al zoo verhandeld was, en hij zou zeker in het eerste uur de rol van geduldig toehoorder op zich hebben moeten nemen, ware de meid niet binnen gekomen met de boodschap, dat het eten opgedischt en de gastjes uitgenoodigd werden, om niet lang naar zich te laten wachten. Nu, daar werd dan ook stipt aan voldaan; en zij lieten het zich uitnemend smaken.

Wat zegt gij, mijn lieve jonge lezer? hebben u de gesprekken van ons klaverblaadje van vieren ook nog al gesmaakt? En zoudt gij gaarne later nog wel eens meer wat van haar willen hooren? Nu, wij zullen eens zien. Onthoud intusschen maar goed wat gij gelezen hebt, en beproef

eens of gij er vader of moeder, of uwe vrienden en vriendinnetjes (die hebt gij immers toch zeker ook wel?) iets van over kunt vertellen. Het is niet genoeg te lezen, men moet het ook trachten te begrijpen en in het geheugen te prenten. Denk maar eens aan vader VAN ALPHEN:

»Weinig, wel, en dikwijls lezen,
Leert het best in uwen tijd."

Mietje te paard.

WILLEM was een knaap van zeven,
Als een watertje zoo vlug.
»Och!" zei MIE-zus: »'k wou eens even,
»Even rijden op uw rug!"

't Schalkje heeft haar zin gekregen:
Heel voorzigtig stijgt zij op.
ANTJE houdt klein MIETJE tegen:
»Zoetjes, WILLEM! geen galop!"

Op zijn handen en zijn knieën
Schoof het paardje langs den grond,
En zoo ging het met zijn drieën
Hoepsasa! de kamer rond.

Eindlijk bleef de goede jongen
Stilstaan na een laatsten draf,
En klein MIETJE, moê gesprongen,
Klom in ANTJES armen af.

»Was het paardje nu geen draver?"
Zoo vroeg WILLEM aan zijn zus.
»Daar!" zei MIE-zus, »heeft het haver!"
Met gaf zij haar broêr een — kus.

Geschiedenis van twee zoete Kinderen en van hunnen neef Koo.

KAREL en MARIA waren, wat gijlieden zoo gaarne genoemd wilt worden: zoete kinderen, zoo werden ze algemeen genoemd. Was dat nu wel heel verstandig door die menschen gesproken, welke somtijds aan de moeder van KAREL en MARIA een bezoek kwamen geven? Neen, dat was niet zoo als het behoort; de kinderen begonnen nu te begrijpen, dat ze, omdat oom en tante, neef en nicht hen altijd voor zoet verklaarden, ook werkelijk al zeer aardige en voortreffelijke kinderen waren, althans veel beter en vriendelijker dan neefje CHRIS en nichtje KLAARTJE, die zoo dikwijls guitenstukken uitvoerden en waarvan men vrij luide plagt te zeggen: »wat zijn dat verbazend stoute kinderen." Er kwam daardoor iets bij deze kinderen voor den dag, dat wij, groote menschen, gewoon zijn hoogmoed en verwaandheid te noemen, en dat was in het geheel niet in het voordeel van dat broertje en van dat zusje.

Het gebeurde eens, dat een verre bloedverwant van moeders zijde, die geruimen tijd buiten 's lands had gereisd en vrij wat ondervinding had opgedaan, zijn intrek in de woning zou nemen, waar de buitengemeen lieve kinderen woonden. Zij waren er regt blijde om en dachten alweêr iemand te zien, die hen menig prijsje zou geven. KAREL, pas zeven jaren oud, maar zoo als hij zelf wel wist, geducht bij de hand, had reeds dikwerf aan MARIA, die hem twee jaren vooruit was, gezegd: »als nu die lieve, aardige neef KOO hier komt logeren, moeten we maar ijsselijk lief en aardig wezen, dan zullen we zeker allerlei mooije dingen krijgen; want mamaatje heeft gezegd, (en dat was ook niet verstandig van mamaatje) dat hij er goed bij kon; wij zullen hem hartelijk kussen en vragen hoe hij vaart en wat hij verkiest; we moeten zorgen dat zijn stoel altijd klaar staat; ik zal wel maken dat zijn pijp met het dopje altijd op de tafel vlak voor hem ligt; want als lieve neef KOO dat alles merkt en ziet, dan zal hij veel van ons houden en ons alle dagen wat lekkers medebrengen, ook prenten en speelgoed; je weet MARIA, ik wensch al zoo lang naar een nieuwe groote tooverlantaarn, want die oude is zoo klein en jij hebt de glazen laatst gebroken." »weet je nog wel? KAREL," sprak MARIA, en zij werd rood van boosheid; »dat jok je, dat heb jij gedaan, jij zelf, toen je ze allemaal liet vallen in het donker en mij de schuld hebt gegeven. weetje dat niet

meer, nare stoute jongen? Moet ik óók al om jou lijden, nu dat zal ik niet verdragen; wacht, als ik weêr iets van je speelgoed zie, dan zal ik het ook eens breken en vernielen, en jou, hoor je wel, de schuld geven, hoor je, jou kwade jongen daar je bent."

Zoo sprekende, waren de beide wangen van MARIA zoo rood als bloed geworden, en de tranen van spijt stonden haar in de oogen, en KARELTJE — hij stampte met de kleine voeten op den grond en schreeuwde: »O, leelijke meid! als je zoo groot niet waart en ik maar durfde, ik zou je anders leeren. Wacht jij ook maar, ik zal het vertellen aan Mama, en vooral aan neef KOO, aan oom JACOB en aan tante PIETJE en aan nicht TRUITJE en ook aan jou vriendinnen KEE en JANS — je bent een kwade slechte meid, versta je wel, MARIE."

Waren dat nu geene zoete kinderen?

Gij zegt: »wel neen!" maar die oomes en tantes hadden het toch zoo menigmaal gezegd, en deze zullen het wel geweten hebben. Gij ziet dus, dat men zich hier wel eens bedriegen kan, en als die vriendelijke bloedverwanten het gesprek, dat ge daar gelezen hebt, hadden gehoord, zij zouden hunne eigene ooren niet geloofd hebben, maar de beide kinderen pasten goed op, dat ze, als er vreemden bij waren, zich altijd zeer minzaam en lief gedroegen: dan was het van de eene en de an-

dere zijde steeds: »O! ik heb zulk een lief, aardig broertje, hij doet alles voor mij en wij kibbelen nooit,'' en: »o, mijn allerliefste zusje, ze is zoo lief tegen mij, en al is ze ook een beetje ouder, ze deelt alles gelijk op; je weet niet hoe lief ik mijn MARIETJE heb.''

Waren dat geene zoete kinderen?

Neef KOO bleef acht dagen langer weg dan hij beloofd had, en dit was den beiden kinderen in het geheel niet naar den zin; als zij aan moeder vroegen hoe dat kwam, en deze antwoordde: »wacht maar, hij zal wel komen, hij is zeker op reis verhinderd,'' dan wist het wijze dochtertje, dat op haren negenjarigen leeftijd al heel wat verstand had opgedaan, daarop aan te merken: »mamaatje, dat vind ik van neef KOO in het geheel niet zoo als het hoort. Men moet de menschen zoo lang niet laten wachten als men wat bepaald heeft; neef KOO had u moeten schrijven; want we weten nu niet wanneer hij komen zal en men komt maar zoo op eens niet met de deur in het huis vallen; ik vind het waarlijk niet aardig van iemand, die hier komt logeren om ons zoo te laten wachten.'' KAREL, die met een grooten elastieken bal speelde, viel op eens in: »Mamaatje, kijk, MARIE weet het wel, ik vind het ook heel naar, dat wij zoo lang moeten wachten: als wij zoo iets deden — o wat zou mamaatje knorren.''

»Gij zijt,'' sprak de moeder, »zoete neuswijze kindertjes,

maar ge moet niet zoo spoedig en voorbarig over alles oordeelen wat ge nog niet begrijpt. Neef KOO weet heel goed wat hij doen en laten moet.'' Maar de beide kinderen dachten eigenlijk aan de presenten, die neef KOO zou koopen; MARIA aan een groote nieuwe pop, of een heel mooi werkdoosje, en KAREL aan een nieuwe tooverlantaarn, daarom stelden ze zoo ongemeen veel belang in de komst van den huisvriend.

Waren dat geene zoete kinderen?

Het was ongelukkig dat de verwachte huisgenoot, voor dat hij verschenen was, zoo nadeelig op de lessen der twee heele lieve kinderen terugwerkte.

De themas van MARIETJE waren even slordig als vol fouten, moppen en vlakken overal, en toen ze een opstel moest maken over de Vaderlandsche Geschiedenis, waarin de moord van Willem den Eerste, te *Delft*, moest voorkomen, had ze waarlijk zóó geschreven: »toen nu Balthasar Gerards, met zijn pistool — op neef KOO had geschoten'' — en de knaap maakte alle dagen zulke gruwelijk leelijke A, J, M, O, dat de meester die hem dagelijks kwam les geven, onder al die schriften moest zetten: »heel slecht, deugt niet,'' en als nu de moeder dat alles zag en de beide kinderen deswegens teregtstelde, beweerde MARIA, dat ze juist altijd hoofdpijn had als de themas moesten gemaakt worden; en KAREL, dat

de pennen zoo slecht, of zijne handen zoo koud waren; en de goede, wat al te goede moeder geloofde dat en liet de bestraffing achterwege.

Waren dat geene zoete kinderen?

Eindelijk kwam de brief van neef Koo en meldde dat hij over een paar dagen zou komen. »Dat was een vreugde en nog te meer omdat er onder aan den brief stond: ik omhels mijn lief nichtje en neefje in gedachten." »Dat zal goed gaan," dacht MARIETJE en zag in haar verbeelding de tafel reeds overdekt met jurkjes, kraagjes, lintjes en vooral met heel mooije werkdoosjes; want dat was haar bijzondere liefhebberij.

Toen de beide kinderen, kort voor de komst van den langverwachten vriend, te zamen speelden en MARIA met de kleine *lady*, het vriendelijke hondje, zich bezig hield — want zij mogt het diertje meer dan haar broertje lijden — sprak ze met een bedenkelijk gezigt aldus: »maar KAREL, ik wilde toch wel eens weten, hoe neef Koo er uitziet? Of hij jong of oud is, als het maar niet zoo'n nare brompot is als oom GERRIT, die mij laatst voor het eerst heeft durven zeggen dat ik mooi op weg was om een mal nufje te worden, en weet je wel waarom? omdat ik hem eens eventjes aan zijn pruikje had getrokken en toen zijn zakdoek weggestopt en toen *lady* in den bol van zijn grooten ouderwetschen hoed had geduwd. O

wat was die nare oom toen boos — zie, als neef Koo nu ook zoo eens is, zoo vol kuren en geen grappen verdragen kan, en als hij maar niet, zoo als de boekverkopersknecht van de overzij', rood haar heeft en scheel ziet — want o foei! dat kan ik niet uitstaan: als hij zoo naar is dan moest hij liever wegblijven, 't zou mij dan zeker generen; ik begrijp ook eigenlijk niet waarom mama zulk een vreemden heer hier in huis haalt; we kunnen er echter niets tegen doen."

KAREL, die niet veel naar de zusterlijke redenering gehoord had, speelde al voort en riep: »dat kan me nu allemaal niet schelen, MARIE, hoe die vent er uitziet, of hij rood, of geel of groen haar heeft, of hij mank gaat en een pruik draagt; daar kijk jelui malle nufjes altijd na, 't gaat me niets aan, ik zeg, 't kan me niet schelen, als ik maar al die presenten krijg daar ik zoo naar verlang, dan mag hij voor mijn part maar weêr oprijden."

MARIE, Jongens KAREL weest toch voorzigtig en spreekt zoo hard niet, mama mogt het eens hooren; als ze dat aan neef Koo vertelde, dan was alles mis; hoor jongen we moeten maar zoo vriendelijk en lief tegen neef Koo zijn als mogelijk is, al ziet hij er nog zoo gek uit en al meenen wij er niets van, anders loopt het niet goed af, begrijp je dat nu wel goed KAREL?"

»Nu dat beloof ik je," sprak de broeder, »ik ben zoo dom niet als je wel denkt.

Waren dat geene zoete kinderen?

Zoo keuvelende en spelende was de moeder, die er gelukkig niets van gehoord had, binnen gekomen. KAREL was zoo als hij zeide dood af van het spelen en had op de kanapé een paar beddekussens met zijne kleine handen gesleept en lag gerust te slapen. MARIE zat op een oud rood kussen en liet *lady* in haar brood happen; de moeder kwam bij de kinderen zitten met eenig handwerk zich bezig houdende; zij hief den vinger waarschuwend op, en sprak: »pas op MARIA dat gij het lieve beest niet te veel plaagt, anders zal zij u bijten.'' »Geen nood mamaatje, als ik nog zoo kinderachtig was als KAREL, die daar al weêr ligt te slapen, en hij heeft zijn werk nog niet half af — dan mogt ge mij zoo iets zeggen; hij trekt *lady* altijd bij haar staart of ooren en plaagt het dier altijd, dat doe ik nooit, ik pas wel op, maar KAREL is een regte sarrekop, hij heeft zoo even — (MARIA keek tevens of KAREL wel vast genoeg sliep) zoo even allerhande leelijke dingen van neef KOO gezegd, dat hij een groote pruik met hatterijen ophad, dat hij vreesselijk scheel keek en vuurrood haar had, juist zoo als de knecht van de overzij', en ook dat hij hem eens duchtig voor den gek zou houden. — Vindt Mama dat niet heel leelijk en stout?''

En vindt gijlieden MARIA niet heel zoet? Wij willen nu maar niet vertellen, wat de moeder toen gezegd heeft.

Op den dag, die bepaald was voor de aankomst van den nog onbekenden gast, stonden de beide kinderen voor de vensterruiten van de beneden-voorkamer te wachten, en vermaakten zich intusschen met op al de voorbijgangers hunne aanmerkingen te maken, zoo als de kinderen, en ook de groote kinderen, menschen genaamd, plegen te doen, als zij zich vervelen en naar buiten op de straat kijken.

»Welnu, heb ik van mijn leven," riep MARIE, toen een stokoude arme vrouw, op een kruk geleund en met verscheurde kleederen en tranen in de oogen, twee malen zeer diep voor haar neigde, en de uitgeteerde bruine hand om eene gave uitstrekte. »Welnu, heb ik van mijn leven, wat een mal oud wijf, en dat maakt complimenten voor mij; neen wijf! ge moet in het besjeshuis; ik heb mijn geld wel beter noodig dan voor zulke totebellen;" en toen de arme vrouw weder neigde, en het vochtige smeekende oog naar haar heen wendde, toen stak de lieve MARIA haar tong tegen de arme vrouw uit; deze schudde het hoofd, zag bedroefd voor zich neder en strompelde langzaam verder. Naauwelijks was de bedelaarster verdwenen toen KAREL op zijn beurt uitriep: »O, MARIE! jongens kijk eens wat komt daar aanmarcheren: een klein gebogcheld man gaat juist voorbij de vensters; KARELTJE tikte hard met zijn vingers op de ruit, en toen de onbekende een oogenblik stilstond, opkeek en hem

aanzag, trok hij een leelijk gezigt en maakte, zijn rug omhoog buigende en zijn hoofd vooruit stekende, een soort van bogchel, en wees daarop met zijn hand heen. De kleine man op straat, die dat alles zag, werd bloedrood en dreigde met de vuist; toen barstte KAREL in een luid gelach uit en riep: »Kijk hij eens!" In zulk een gemoedsstemming stonden de beide kinderen op neef Koo te wachten.

Waren dat geene zoete kinderen?

Daar kwam neef Koo eindelijk de stoep op, en een jongen met hem, die zijn reisvalies droeg. »Daar is hij, daar is hij," riep KAREL, »en daar in dat bruine ding zitten de presenten; toe MARIE, gauw naar de deur." — »Malle jongen," riep het meisje, »daar heeft hij zijn geld en zijn goed in, weet je dat nog niet?" — »Nu wordt maar niet weêr boos, verstandige nuf!"

Zoo sprekende renden de beide kinderen neef Koo te gemoet. MARIA bemerkte tot haar geruststelling, dat de vriend niet scheel zag, maar haar met zeer lieve, vriendelijke, blaauwe oogen aankeek; hij had lang, blond haar en droeg geen pruik; hij was ook nog niet zoo heel oud, en toen hij de kinderen beiden had omhelsd, gestreeld en gekust, fluisterde KAREL zijn zuster toe: »Nu zusje! dat is een andere man dan uw oom GERRIT, dien zullen we wel inpakken." — »Zwijg kwade bengel," hernam MARIA, »hij mogt dat eens hooren, krijg

maar gauw zijn stoel en zijn pijp, ik zal moeder gaan roepen."

Nu was er een wedstrijd van vriendelijke woordjes en beleefdheden, van neigingen en kleine diensten; de nieuwe huisgenoot was er gedurende de eerste dagen wel mede gediend, maar er behoorde niet zeer veel menschenkennis toe om te bespeuren, dat ook hier alles geen goud was wat er blonk.

Neef Koo werd alras door de familie verwelkomd en hoorde bij die gelegenheid de gewone loftuitingen op KAREL en MARIA. Oomes en tantes hadden den mond vol van de beide allerliefste kinderen; het schrift van den zoon werd rondgepresenteerd en allen vonden het ongemeen mooi, uitgenomen neef Koo. De Fransche thema's van MARIETJE werden even ter loops ingekeken, en allen riepen: »nu, als dat geen geleerd meisje wordt weten wij het niet." Neef Koo bleef zwijgen; de beide kinderen hadden dit spoedig bemerkt, en de nieuwe vriend was uit de gratie. — Intusschen was het hun geraden, zoo lang de presenten nog niet waren gekomen, de aangenomene vriendelijkheid te blijven toonen, maar.... de presenten bleven uit.

»Ik heb er wat op gevonden," zeide MARIA, »hoor KAREL, wij moeten, zoodra het eens weder mooi en droog weêr is, met neef Koo gaan wandelen, dan zal ik hem wel op het apropos van de presenten brengen; wacht maar, je zult wat zien, hij moet er toch aan gelooven; hij mag hier voor niet

alle dagen niet zoo veel eten en drinken, er moet voor de kindertjes ook wat overschieten.''

De verstandige man begon de geaardheid der buitengemeen zoete kinderen meer en meer te doorgronden en besloot hen eens op de proef te stellen, en dan, ware het mogelijk, een duchtige les te geven. Nu zult ge hooren welk een plan neef Koo had gemaakt en hoedanig hij dit ten uitvoer bragt.

»Kom aan,'' sprak hij, »kindertjes! wij zullen heden, als uw moeder het goed vindt, eens een flinke wandeling gaan doen, maar eerst moet ik in eenige winkels om een en ander te koopen, — wilt gij heden mij daar wel vergezellen? — »O, beste neef!'' riepen zij uit, »van harte gaarne, hoe eer hoe liever,'' en Marietje zeide zacht tot Karel: »nu zal je eens zien, hij heeft een milde bui, jij moet niet spreken, ik zal het wel met hem klaren.'' Zij gingen vrolijk op weg. Maria zag niet anders dan mooije lintjes en strikjes in de lucht, en Karel overal nieuwe tooverlantaarns. De kinderen hadden een kleur van pleizier en liepen zoo hard, dat de goede vriend hen telkens moest inhalen. »Hier,'' sprak hij eindelijk, toen zij voor een der grootste speelgoedwinkels stilstonden, »nu moogt gij beiden uitzoeken wat gij wilt,'' en hier haalde hij een handvol vijfjes uit den zak, »ik zelf zal u het bestemde geld geven, dan kunt gij ieder naar verkiezing koopen, en als groote menschen zelven afdingen en bedingen, ik zal

maar stilletjes toezien; nu kindertjes is dat naar uw zin?'' Zij zouden op dat oogenblik neef Koo wel hebben willen kussen dat het klapte. Terwijl deze nu aan elk der kinderen het geld in de handen gaf, en zij gereed stonden om den aanlokkelijken winkel binnen te treden, kwam toevallig eene doodarme bedelaarster met drie kleine, havenlooze, bleeke kinderen aan de hand, op eens naar hen toe, en vroeg op smeekenden toon om een stukje brood, daar zij met hare kinderen in geen twee dagen iets had gegeten. — »Och, lieve jonge jufvrouw en lieve jonge heer, als ik maar een enkel van die vijfjes had, die ge daar in uwe hand hebt, hoe hartelijk zou ik u danken en Gods zegen over u afbidden.''

Neef Koo had zich intusschen op de stoep, vlak voor den winkel geplaatst, zoodat de beide zoete kinderen genoodzaakt waren, de arme smeekende vrouw te woord te staan. Maria en Karel stonden eerst verlegen, maar zij durfden neef Koo niet wegdringen, en de vrouw kwam met hare kinderen al nader en nader, en stak de hand uit om de gevraagde gift te ontvangen. Dat was een oogenblik van beproeving voor de kinderen. Maria werd, zoo als dit haar eigen was, rood van spijt en ongeduld en Karel stak de vijfjes spoedig in zijn broekzak; de goede vriend bleef, vreesselijk onbeleefd, zoo stijf als een stok, op zijne plaats voor de winkeldeur. Eindelijk begon Maria met eene gesmoorde stem, waarin de verkropte

boosaardigheid hoorbaar was: »Vrouw je bent al heel impertinent, om zoo maar op eens een vijfje te vragen. Had ik maar een cent of wat; hoor, 't is mijn geld dat ik niet weggeven wil: och Karel heb jij niet een paar centen, dan raken wij die bedelaarster kwijt?" maar Karel had geen centen, wel vijfjes, en zeide op droevigen toon: »Maria ik heb niets anders dan het geld van neef Koo, en daar bedank ik wel voor om het jou, en nog veel meer om het aan dat smerige wijf te geven." Maria was in groote verlegenheid; zij verwenschte de arme moeder, die juist daar moest komen bedelen, en haar zoo geweldig hinderde. In die verlegenheid greep ze op eens de hand van den lieven neef en sprak op fleemenmenden toon: »Och beste neef, zoudt gij aan die arme vrouw, die daar met hare kinderen staat, niet een paar centen willen geven, dan zijn wij haar kwijt, en kunnen eindelijk binnengaan; gij ziet, het mensch is zoo gemeen, en ik weet niet hoe wij van haar af zullen komen?" »Welzoo," was het antwoord, »ik dacht, kinderen, dat ge wel iets voor die arme ongelukkige vrouw over hadt, maar als ge zoo wilt dan zal ik u helpen." Neef Koo haalde eenige centen voor den dag, en schijnbaar gereed, om die aan de vrouw te geven, bedacht hij zich op eens en zeide: »Maar wij kunnen dat ook nog anders doen: Maria en Karel, geef mij het geld, dat ik u daar even schonk, terug," en terwijl hij de hand uitstrekte, ontving

hij al de vijfjes weder, tot groote ergernis der beide kinderen, die als op heete kolen stonden; »zoo" sprak de neef »zoo is het goed; ziedaar vrouw, gij hebt brood en kleederen noodig voor u en voor deze arme schapen," en met een gaf hij haar al het geld, en toen zich tot de kinderen wendende, voegde hij er bij: »en gijlieden hebt mij om eenige centen gevraagd — daar kinderen! dat is thans voor u; wij moesten immers eerst de arme vrouw helpen, niet waar? zoo hebt gij het immers ook gemeend?" Het verbaasde tweetal hield de weinige koperen stukken in de hand en zag elkâar met tranen in de oogen aan en sprak geen enkel woord; de arme vrouw en hare kinderen kusten de hand van den weldoener en baden Gods zegen over hem af en verwijderden zich. »Nu zullen wij" sprak de booze neef eindelijk, »maar weêr naar huis gaan en regt vergenoegd zijn dat wij eene goede daad hebben verrigt, beter dan om breekbaar speelgoed te koopen, niet waar Maria en Karel?" en de kinderen zwegen en waren zeer verstoord op den vriend, die hen intusschen scherp had opgenomen. Ge zult nu wel begrepen hebben, dat de verstandige man deze geheele schijnbaar toevallige ontmoeting met die arme vrouw te voren had afgesproken, om daardoor zijn doel te bereiken.

Was dat nu geen duchtige les voor dat zusje en dat broertje? wat dunkt u?

Nu zoudt gij welligt willen weten, welk een indruk deze

gebeurtenis op de straat voor den winkel op Maria en Karel gemaakt heeft; dat willen wij u zelven laten gissen, maar hopen en wenschen dat onze kleine vrienden, die deze bladen hebben gelezen, ze mogen zoet of stout zijn, eenig nut daaruit hebben getrokken, terwijl wij u beloven, als gij er lust in hebt, later de geschiedenis van de twee zoete kinderen en neef Koo voort te zetten.

De Speelgoedkast.

Alles door elkair gesmeten,
Stukken, brokken, klein en groot;
't Is om nimmer te vergeten!
Hadden wij dat ooit geweten —
Vriendjelief, wat wordt je rood?

Zie — die poppen zonder handen,
Ruiters zonder paard, te voet,
Prenteboeken zonder banden,
Of bevlekt met inkt en roet;

Doozen leêg en half vertrapt,
Half verminkte hout-pailjassen;
Hoofd en armen afgekapt.
Tooverkaarten zonder poppen,
Fijne prenten, vuil en zwart,
Overdekt met groote moppen,
Alles door elkair verward;
Bonte schermen stuk gefrommeld,
Teekendoozen zonder kleur,
Alles kort en klein getrommeld,
Hier een lap en daar een scheur.

Vriendlief, tel eens al die centen,
Door uw slordigheid verkwist;
Al die dure en mooije prenten;
Doozen waar men stukken mist;
Hadden de armen 't mogen krijgen,
Menig traan ware afgewischt, —
Nu, wat sta je daar te zwijgen?
Heb ik mij ook soms vergist?
Is het zoo van zelf gekomen?
Deed uw kleine hand het niet?
Sta maar langer niet te droomen,
En bejammer wat ge ziet.

Ja! daar staan we nu te kijken:
Stuk is stuk, en weg is weg;
Zijn dat nu de fraaije blijken
Van uwe orde en overleg?
Eens vooral: geen speelgoed weder,
Als die prulleboel zoo blijft,
Sla gerust uwe oogen neder,
Waar zoo menig traantje in drijft.
Kom ik weêr, 't moet beter wezen,
Of gij meent het, vriendje! niet;
Eerst gestraft en dan geprezen,
Als de speelgoedkast na dezen,
Ons een beter schouwspel biedt.

Het Hondje van Annette.

De Heer Arendsbergen woonde in eene vrij eenzame streek van *Drenthe*. Schoon hij eene beschaafde opvoeding genoten en te *Groningen* gestudeerd had, had hij zich echter bepaaldelijk op den landbouw toegelegd. Er bestaat namelijk in de nabuurschap dier stad eene inrigting, waarin jonge lieden gelegenheid vinden, niet alleen het wetenschappelijke, hetgeen daartoe behoort, te leeren, maar ook door dadelijke beoefening tot bekwame landbouwers gevormd te worden. Met lust en ijver had hij aldaar geleerd en gewerkt. Het voornemen, om zich aan den landbouw geheel toe te wijden, was in een vast besluit veranderd.

Zoo zien wij hem, in den mannelijken leeftijd, gelukkig gehuwd met eene lieve gade en met een drietal aanvallige kinderen, op een uitgebreid landgoed. Zijne bosschen en boomgaarden, zijne akkers, weiden en tuinen, paarden, koeijen

en schapen, zijn gevogelte, — alles toonde, dat eene kundige en ijverige hand hier onophoudelijk ter verbetering werkzaam was. Hem zelven schonk het een ruim bestaan, en hij was een leerzaam en navolgenswaardig voorbeeld voor zijne naburen. Het was een lust met hem rond te wandelen en van hem te hooren, hoe de werkzame mensch de zegeningen Gods tot het meeste voordeel van zich en anderen gebruiken kan. Hij werd een braaf en godsdienstig man; de opvoeding zijner kinderen ging hem zeer ter harte. De goede indrukken van godsvrucht en deugd, die hij hun trachtte in te boezemen, moesten hen tot brave en gelukkige menschen vormen; want zonder godsvrucht, deugd en liefde is geen geluk mogelijk, en daardoor alleen kan men ook in ramp en tegenspoed zich staande houden, en rust en vrede met God en met zich zelven bewaren.

Mevrouw Arendsbergen had haren man een aanzienlijk vermogen ten huwelijk gebragt. Het was door het afsterven van eenen oom geheel vrij aan haar vervallen, daar het uit oude familie-bezittingen afkomstig, en voortijds slechts in vruchtgebruik bezeten was. Het volkomen vrije eigendom werd haar echter betwist door eenen anderen tak der familie, die er evenzeer regt op meende te hebben. Op eene ruime en onbekrompene wijze hadden mijnheer en mevrouw Arendsbergen altijd geleefd; zij meenden dit te mogen en te kunnen doen, omdat zij ten volle verzekerd waren van hun goed regt, en dit ook te allen tijde, des gevorderd, zouden kunnen bewijzen door de oorspronkelijke papieren, door alle daartoe behoorende bescheiden. Vooral was het het testament zelf, dat zonder tegenspraak de zaak besliste.

Dit lag, benevens eenige juweelen, goud en zilver, in een klein ijzeren kistje, waarin men het voor alle gevaar veilig achtte.

In het huisgezin van den heer Arendsbergen heerschte een deftige toon. Er was eene gouverneur voor de beide zonen, terwijl het eenige meisje, Annette, van ruim twaalf jaren, gedeeltelijk de lessen harer broeders bijwoonde, gedeeltelijk door hare moeder onderwezen werd. Behalve het onderwijs in lezen, schrijven en rekenen, in de Nederlandsche en fransche talen, oefende zij zich in het teekenen en de muziek, waarbij het naaijen, breijen, haken, borduren en andere nuttige en smaakvolle handwerkjes niet werden vergeten. Zij was vrolijk van aard, maar ook zeer zachtzinnig en medelijdend. Zij kon het niet zien, als hare broeders somwijlen nestjes uithaalden en met de vogeltjes dan speelden of ze door gebrek lieten omkomen. Zij werd bedroefd en zelfs wel eens boos, als Karel of Gustaaf een klein hondje, dat haar lieveling was, plaagden of sarden. Het was een jong, mooi diertje, fraai geteekend en bijzonder aan haar gehecht.

Zij had het als van de geboorte af opgekweekt; het beantwoordde hare zorg door allerlei betoon van vriendelijkheid; het vergezelde haar overal op hare wandelingen, en, was zij eens uitgeweest, waar zij het niet gevoegelijk kon medenemen, dan bewees het op alle mogelijke wijze zijne blijdschap bij hare tehuiskomst. Zij had het eenige kleine kunstjes geleerd, meer spelend dan door dwang; boven alles, wat zij bezat, was haar dit hondje dierbaar: zij zou het niet hebben willen missen, al had men er haar ook schatten voor geboden.

Onder het genot van voorspoed en huiselijk genoegen was de zomer verloopen; de winter naderde met rassche schreden. Het huis, door de familie bewoond, was niet tot den landbouw ingerigt; het lag afzonderlijk, door tuinen en kleine boschjes, die tot eene wandelplaats aangelegd waren, omgeven. Slechts twee dienstmeisjes verrigtten het huiswerk. Op eenigen afstand lag de bouwhoeve, bewoond door den eersten boerenknecht met zijn gezin; daar waren de schuren en stallingen, de hooiberg, het wagenhuis en alles wat tot eenen uitgebreiden landbouw van noode was. De huizen en hutten der arbeiders lagen op grooteren of kleineren afstand daarom verspreid. Als zijne tegenwoordigheid op de hoeve niet meer zoo dringend gevorderd werd, was de Heer Arendsbergen gewoon, jaarlijks met vrouw en kinderen eenige weken in

eene naburige groote stad en te *Groningen* te gaan doorbrengen, om in den kring van vrienden en bekenden te verkeeren, maar vooral ook om zijne kinderen bekend te maken met den beschaafden omgang in de meer deftige kringen, opdat, als zij later in de wereld in betrekking zouden komen, zij geene vreemdelingen daarin zijn zouden.

Nog niet lang hadden zij aldaar vertoefd, toen hun genot eensklaps werd afgebroken door eene noodlottige boodschap van de landhoeve. Er was eene aanmerkelijke inbraak en diefstal gepleegd in het woonhuis. In eenen stormachtigen nacht waren dieven ingebroken; twee hunner hadden de dienstmeisjes gebonden en haar belet gerucht te maken, of om hulp te seinen door het overhalen van de klok, die ten gerieve van de arbeiders op het huis geplaatst was, zoodat zij met den kostbaren roof ongehinderd zich hadden verwijderd. Oogenblikkelijk reed men naar huis in angstige verwachting.

De schade was niet gering. Behalve het geld en het tafelzilver, waren vele kostbaarheden, eenige kleedingstukken en onder anderen ook het ijzeren kistje gestolen; de dieven hadden ook Annette's lieveling, het mooije hondje medegenomen. Zij hadden, zoo verhaalden de dienstmeisjes, het kleine keffertje eerst in een' zak gestopt en in eenen hoek gesmeten; maar nadat de twee kerels in hunne dieventaal eenige

woorden gewisseld, en daarbij op den zak met het hondje gewezen hadden, hadden zij het mede opgepakt. ANNETTE's droefheid was onbeschrijfelijk; zij weende bittere tranen. Ware het gestorven, zij zou zich het gemis beter hebben kunnen getroosten; nu zag zij het in hare verbeelding mishandeld, geslagen, ter prooi van honger en koude, overgeleverd aan de baldadigheid van gevoellooze schurken. Het verlies van haar hondje trof haar dus het meest, en maakte haar onverschillig of gevoelloos voor het grootere nadeel, dat deze diefstal aan hare ouders had berokkend. Hare ouders hadden wel medelijden met haar, en duidden haar in hare kinderlijke onschuld die droefheid niet ten kwade, maar desniettemin drukte hun eigen verlies hen zwaarder.

Mogt al het gestolene aan geld en geldswaarde groote schade en vooral ongerief voor het oogenblik veroorzaken — bij hun anders groot vermogen was dit echter wel weder te boven te komen, en behoefde zelfs geene aanmerkelijke verandering te maken in den gewonen gang van hun huishoudelijk leven, ook niet van hunne uitspanningen en vermaken.

Als het grootste en smartelijkste verlies beschouwden zij het gemis van het bewuste testament. Dit was voor de familie van de grootste waarde, en de dieven hadden er niets hoegenaamd aan. Deze zouden het waarschijnlijk evenmin, als andere papieren, die er los bij lagen, hebben medegenomen, zoo het niet geborgen geweest was op den bodem van het ijzeren kistje, waarin zich tevens eenige kostbare voorwerpen bevonden, die hunne begeerte hadden opgewekt.

Alhoewel er zoo spoedig mogelijk aangifte gedaan was van den diefstal, was er echter niet het geringste spoor te ontdekken, en alle onderzoek bleef vruchteloos. De dieven waren vermoedelijk de nabij gelegene grenzen overgetrokken, toen de Heer ARENDSBERGEN uit *Groningen* terug gekomen was. Ten overvloede liet hij in de meest gelezene nieuwspapieren eene advertentie plaatsen, waarbij aan dengene, die een vermist papier, dat zoo duidelijk mogelijk met de vermelding van het jaartal en den datum beschreven werd, aan een opgegeven adres terug bezorgde, eene aanzienlijke belooning zonder verdere navraag werd toegezegd. Maar dit, zoowel als al wat er verder ter nasporing gedaan werd, bleef geheel zonder gevolg.

Het bragt den Heer ARENDSBERGEN en zijne echtgenoot in de grootste verlegenheid, dat de andere tak der familie, onder schijn van regt, thans zijne aanspraak op de erfenis wilde doen gelden, en daartoe bij de regtbank reeds eenen eisch had ingediend. Er moest dus noodzakelijk een proces uit ontstaan. Schoon dit anders den Heer ARENDSBERGEN geene zorg zou gebaard hebben, kon hij thans den uitslag daarvan niet zonder ongerustheid te gemoet zien; want werd

het in zijn nadeel uitgewezen, zooals hij gemis van het testament, als volledig bewijs, zeer mogelijk was, dan was het grootste gedeelte van zijne bezitting en tevens zijn goede naam er mede gemoeid. De erfenis zijner vrouw was tot den aankoop der landerijen en der bouwhoeve besteed. Hierin lag de voornaamste bron van zijn bestaan en van zijn levensgenot; hierop werd ook de hoop gebouwd, om eenmaal zijne kinderen, die hij tot eenen niet onaanzienlijken stand in de maatschappij opvoedde en trachtte te vormen, daarin met zekere ruimte te kunnen vestigen. En hoewel de bewustheid van zijn goed geweten hem wel steunde en bemoedigde, kon hij evenwel het denkbeeld niet verdragen, dat hij voor het oog der wereld den blaam op zich zoude laden, dat hij zich onregtvaardig het goed van anderen zou hebben toegeëigend, en zoo vele jaren lang er zich van bediend had, om op eenen hoogen voet te leven en eenen grooten naam te maken. Het was voor hem en de zijnen eene harde beproeving; hij eerbiedigde daarin wel den wil van God, en hoopte wel op eene onvoorziene, gelukkige uitkomst, maar dit kon zijne zorg tegen eene voor hem duistere toekomst niet ten eenemale wegnemen. Voor het oog van den Alwetende, zoowel als in zijn eigen gemoed, was hij zich van geene onregtvaardigheid bewust; dus kon hij ook vrij het hart tot God verheffen en Hem om Zijn' zegen bidden, hetgeen de met schuld bevlekte

boosheid nooit doen kan. Hij behoefde ook voor zijne benijders zich niet te schamen, en het was bij hem geene trotschheid of overmoed, dat hij iedereen vrijelijk onder de oogen durfde zien, maar de inwendige overtuiging zijner onschuld.

Het proces nam eenen aanvang. Niemand zijner vrienden, die nooit zijne eerlijkheid en goede trouw verdacht hadden, twijfelde aan zijn goed regt, en zelfs de leden van de regtbank, die hem meestal persoonlijk kenden, achtten hem als een' man van vaste, godsdienstige beginselen. Hij koos zich eenen Advocaat, die zich zijne zaak met ijver en belangstelling aantrok en de verdediging zijner regten op zich nam. Aan dezen had de Heer Arendsbergen alles naar de volkomenste waarheid bloot gelegd, en hem alle bescheiden, die nog in zijn bezit waren, ter hand gesteld. Na een en ander behoorlijk ingezien en overwogen te hebben, verklaarde hij ronduit, dat het ontbrekende testament alles in eens konde beslissen, ja dat er dan in het geheel geen proces van noode zou geweest zijn; maar dat ook behalve dit uit de nog overige papieren bleek, dat de eisch der tegenpartij niet voor alle wederlegging onvatbaar was, en er dus nog altijd eene groote kans overbleef, dat die eisch haar zou ontzegd worden. Uit den aard der zake was er geene spoedige uitspraak te verwachten, en ligtelijk kon het proces een jaar, zoo niet langer duren.

II.

De heer Arendsbergen had eenen ouderen broeder, die in de regten gestudeerd had. Deze had zich op een dorp in *Gelderland*, niet ver van de Pruissische grenzen, en slechts een klein uur gaans van eene der grootste steden dier provincie gevestigd. Zijne praktijk als advokaat was wel niet zeer uitgebreid, maar zijne behoeften waren ook niet groot. Hij was om zijnen zachten en vredelievenden aard, om zijn opregt en braaf karakter en om zijne kundigheden algemeen geacht en bemind bij de talrijke meer aanzienlijke inwoners, die er vast verblijf hadden, of er de zomermaanden op hunne landgoederen doorbragten, zoowel als bij den boerenstand en de minder vermogenden. Vandaar dat de eersten hem hun volle vertrouwen schonken, en zelfs een der aanzienlijksten hem het rentmeesterschap over zijne uitgebreide bezittingen in die streken had opgedragen, terwijl de laatsten in hem een' onbaatzuchtigen en verstandige raadsman vonden, die reeds vele malen ontstane geschillen tot wederzijdsch genoegen uit den weg geruimd en hen voor lastige, langdurige en kostbare processen behoed had. Hij was de secretaris geweest van den ouden Burgemeester, en bij diens overlijden werd deze betrekking onder algemeene goedkeuring aan hem aangeboden. Dit was de vervulling van zijnen wensch. Hij was gehuwd met een meisje uit den gegoeden middelstand, en beminde, na verloop van jaren, haar nog met jeugdige liefde, verhoogd en veredeld door den band, die hen en hunne kinderen steeds naauwer aan elkander verbond. Onder die kinderen was een meisje, omstreeks een jaar ouder dan Annette.

De afstand, op welken de broeders woonden, veroorloofde slechts zelden hunnen persoonlijken omgang en dien hunner familie. Nu en dan had de Heer Arendsbergen, op zijne reisjes in het late najaar met zijne vrouw, zijnen broeder wel eens bezocht, maar onderlinge briefwisseling hield de vriendschap levendig. Ook hunne kinderen moesten elkander niet vreemd blijven of worden, en daarom logeerden zij, zoodra hunne jaren dit gedoogden, bij oom en tante, meestal het eene jaar in *Drenthe*, het andere in *Gelderland*. Zoo was nu Annette uitgenoodigd, en — met toestemming harer ouders, nam zij het met blijdschap aan.

Alles was in *Gelderland* voor Annette geheel nieuw. Toen zij den eersten morgen de gordijnen van haar slaapkamertje, dat zij met haar nichtje Karolina deelde, ophaalde, werd zij opgetogen door het uitgebreide gezigt, dat zich aan haar oog voor het eerst vertoonde. Een klein bloemperk lag voor de woning, geheel aan den rand van eene aanmerkelijke hoogte, die vandaar sterk glooijend afliep. Onder aan den

voet dier hoogte was de moestuin en de boomgaard, van welke de hoogste toppen der vruchtboomen op lange na de benedenste verdieping der woning niet bereikten. Daarover henen viel het oog op eene uitgestrekte vlakte, doorsneden van eene breede rivier, welker loop en kronkelingen kenbaar werden aan de rookwolken van op- of neder-varende stoombooten, of aan de witte zeilen, die men op verren afstand zien kon. Eene menigte dorpen en de torens van eenige steden lagen rondom, terwijl dit prachtige tafereel beperkt werd óf door de blaauwende, veluwsche bergen, óf door de met bosschen en lusthoven bezaaide hoogten, die hier aan den gezigteinder oprezen. Het huis van den Burgemeester was namelijk gebouwd tegen de helling van eenen berg, die zich achter dat huis nog tot eene aanmerkelijke hoogte verhief, en van welks top men een nog veel ruimer en grootscher uitzigt had. De reeks van bergen, waartoe deze behoorde, strekte zich uren ver uit, en was hier en daar afgebroken, of als ingehouwen door meer of minder diepe valleijen met bosschen of kreupelhout, en, waar zij wat breeder waren, met korenakkers bezet, terwijl hier en daar een snelvlietend beekje ruischte of ook wel kleine watervallen vormde.

Men kan zich verbeelden, welke aangename wandelingen dit opleveren moest, en hoe heerlijk de natuur, somwijlen door de menschelijke kunst geholpen, zich hier voordeed.

Karolina en Annette, die spoedig vertrouwelijke vriendinnetjes geworden waren, maakten hiervan dus ook dagelijks gebruik. Het telkens nieuwe, telkens veranderde uitzigt maakte, vooral op Annette, eenen diepen indruk en stemde haar hart tot een, nooit zoo gekend, eerbiedig gevoel voor de grootheid van God, den Schepper dezer schoone aarde.

De gesprekken der meisjes liepen over hare kleine geheimen, de verrassingen, die zij ouders of broeders of zusters bereiden wilden door eene, in stilte geknoopte, zijden beurs of iets dergelijks. Zij praatten over de nieuwste modes, over hoedjes, kraagjes, kleedjes. Zij spraken over vriendinnetjes, over de familie, en beklaagden zich, dat zij maar zulk eene korte poos bij elkander zijn konden. Annette vergat bij alles het verlies niet van haren lieven *Fidel*. Menigmalen, als er maar de minste aanleiding toe kwam, sprak zij over haar hondje, was onuitputtelijk in zijn' lof, en treurde bij al hare tegenwoordige vrolijkheid nog altijd over haar gemis, zoodat niet alleen Karolina, maar weldra het geheele huisgezin van den Burgemeester met hare smart bekend was.

Het bewuste proces had intusschen eenen aanvang genomen. De Burgemeester was met den aard en den loop daarvan bekend, en was ook niet onbewust van het belangrijke van het gestolene testament. Naauwkeurig had zijn broeder hem het ijzeren kistje, waarin het gelegen had, beschreven, gelijk dit

trouwens overal aan de policie gedaan was. Daar het eene zaak was in de familie van zijns broeders vrouw, kon hij er volstrekt niet persoonlijk in betrokken worden. De eisch tegen den Heer ARENDSBERGEN was, in het breede voor de regtbank gebragt, gestaafd door vele schijnbare gronden van regt. De uitspraak hing thans af van de verdediging. De bekwame advocaat van den Heer ARENDSBERGEN had het ongegronde en onvoldoende van vele ingediende bewijzen aangetoond. Hij had insgelijks vele gronden en hoogst waarschijnlijke redenen van het regtmatige bezit bijgebragt; maar dit alles kon de zaak wel op de lange baan schuiven; want iets beslissends was door geene der beide partijen aangetoond.

Terwijl de zaken alzoo stonden, viel juist de kermis in op het dorp, waar de burgemeester woonde. Een paar koekkraampjes met blok en bijlen voor het koek-hakken, een draaimolen, waarin de meisjes in kleine schuitjes, de jongens op houten paarden gezeten, met zoogenaamden degen, naar eenen ring moesten steken, om voor den behaalden prijs nog eens kosteloos te mogen mede rijden, een horoskoop-trekker, die in gedrukte briefjes het toekomend lot voorspelde, of den vrijer zijne aanstaande bruid, de vrijster haren beminde in eenen wonderlijken spiegel liet aanschouwen, joodsche marskramertjes met hunne waren, orgel- en liedjeszangers — ziedaar wat zich op het plein voor en rondom de herberg bevond, tot verlustiging van oud en jong. De herberg was ook niet ledig; er werd voor de viool gedanst en gesprongen; er was een gewoel en getier door de in- en uitstroomende menigte, die zich op hare wijze wilde vermaken, en die voor den zuur bespaarden penning toch nu ook eens een ruim genot wilde koopen. De meer bejaarden van de boeren en boerinnen zaten, in de herinnering hunner vroegere deelneming, het gewoel aan te zien van hunne kinderen en kennissen en koutten genoegelijk over oud en nieuw. De burgemeester, die een oog in het zeil wilde houden, om bij mogelijke stoornis of bij opkomende twisten en vechterijen, dadelijk de noodige orde te kunnen handhaven, was met nog enkele familiën uit den beschaafden stand op eene bovenkamer van de herberg. Zij mengden zich wel eens nu en dan onder de menigte, maar vermaakten zich anders ongestoord met de soms grappige tooneelen; de kinderen liepen ook af en aan en hadden groote pret.

Tegen den middag trok een troep het dorp in, die groot opzien baarde en met eenen langen sleep van jongens naderde. Op eenen grooten, fraai geteekenden tijgerhond zat een aap met een driekanten hoedje met veren en pluimen, en met een scharlaken rood zakje met gouden galonnen versierd. Deze opende, als Generaal, met de sabel in den poot, den trein; een paar andere honden, die los liepen, volgden. Daarop kwam een man, die verscheidene andere honden, op eene

vreemde wijze met hoedjes, mutsjes en rokjes toegetakeld en opgeschikt, aan touwen vasthield, terwijl zijne forsche zweep aan allen het noodige ontzag inboezemde; dezen vergezelden een man met eene trompet en een opgeschoten jongen met eene trom. Alle drie waren zij zeer sober in de kleederen, en hunne gelaatstrekken en glurende oogen hadden iets, dat wantrouwen en afkeer opwekte. Toen zij voor de herberg genaderd waren, klonk de trompet, vergezeld van of afgewisseld door de trom, om het volk tot het bijwonen van het schouwspel bijeen te lokken. Als er nu al spoedig een groot aantal nieuwsgierige aanschouwers uit de herberg en van elders was toegestroomd, werd er een kring gesloten, waaraan de aap, door in de rondte te galopperen, den noodigen omtrek gaf. In dien kring stonden ook KAROLINA en ANNETTE met de andere kinderen van den burgemeester, aan welke het publiek wel gaarne de voorste plaatsen overliet. Het spel nam een' aanvang. Reeds hadden de groote honden door hoepels gesprongen, met een' kruiwagen geloopen, of andere kunsten verrigt tot verbazing der toekijkers, toen ook de kleinere aan de beurt kwamen. Het eerste hondje had ook met grooten bijval der kinderen gedanst; nu werd een tweede van het touw losgemaakt. Het had een hoepelrokje aan en op den kop zat een vreemd kapje, dat met linten, die onder den bek doorgingen, wel stevig was vastgemaakt. Hoe vreemd het

echter ook opgetooid, en hoe vermagerd het was, herkende ANNETTE evenwel oogenblikkelijk haren lieven *Fidel*. Zij riep hem met hartstogtelijke vreugde bij den gewonen naam tot zich. Voor dat de leelijke kerel met de zweep het verhinderen kon, vloog het diertje naar haar toe en bewees haar allerlei liefkozingen. Zij was ontsteld en streelde het hondje, dat haar echter terstond weder werd ontweldigd. Het was echter te goed opgemerkt door de vele omstanders uit den kring, maar ook door den burgemeester, die van de bovenkamer der herberg de geheele toedragt van zaken gezien had. De sluwe kerels gevaar duchtende en voor ontdekking vreezende, wilden dadelijk het dorp verlaten, maar de burgemeester belette het en oordeelde, dat men door dit voorval welligt op het spoor kende komen, om den diefstal bij zijnen broeder, toen ook het hondje geroofd was, te ontdekken. Hij eischte dus eerst het bewuste op, en het herhaalde getuigenis van ANNETTE, dat het haar *Fidel* was, werd door het beestje zoo veel mogelijk bevestigd. Toen dit voldoende gebleken was, meende de burgemeester genoegzamen grond te hebben, om die landloopers in verzekerde bewaring te houden totdat hij nadere berigten uit de stad zou ontvangen hebben. Het procesverbaal van het gebeurde met de noodige ophelderingen werd dadelijk aan den commissaris van policie gezonden, terwijl men dezen tevens met een enkel woord op den diefstal en het ijzeren

kistje opplettend maakte. Zoo als die kerels zeiden, waren zij des voormiddags uit de stad gekomen, en hadden er den nacht doorgebragt. De commissaris wist al, dat die troep den vorigen avond in de stad gekomen was met eene huifkar met een mager paard bespannen. Deze huifkar was het reis- en rijtuig voor de vrouwen en kinderen, en bevatte tevens hunne armzalige plunje. Zij diende ook wel eens tot algemeen nachtverblijf, als zij het niet veilig genoeg achtten in eene stad of dorp te vertoeven. Twee havelooze wijven en drie kinderen wachtten de beide mannen en den jongen af, die met de gedresseerde honden nog eerst wat op de kermis van het dorp wilden ophalen, om dan nog dien zelfden avond de Pruissische grenzen over te trekken.

De commissaris begaf zich, zoodra hij het berigt van den burgemeester ontvangen had, onverwijld in eene herberg in eene afgelegene en gemeene buurt van de stad, waar hij wist, dat de vreemde troep den intrek genomen had. De vrouwen werden op het onverwachts overvallen; men doorzocht hare goederen, en in een kistje van de kar, dat tevens tot zitbank diende, vond men het ijzeren kistje, benevens nog eenige andere voorwerpen, die, als bij den diefstal bij den Heer Arendsbergen ontvreemd, werden opgegeven. Alles werd tot nader onderzoek in beslag genomen, en een bevel uitgevaardigd door den officier van de regtbank, om de

beide mannen en den jongen onder zeker geleide naar de stad te brengen, waar zij in de gevangenis werden opgesloten.

De burgemeester had zich naar de stad begeven, om persoonlijk nadere inlichtingen te kunnen geven uit de berigten, die hij van zijn' broeder had ontvangen, en ook wegens het belang, dat hij voor dezen in de gansche zaak stelde. De dieven kwamen eindelijk tot bekentenis en beleden, dat ze medepligtig aan den diefstal geweest waren, en dat zij ook het hondje, dat zij in het belang hunner gewone kostwinning zeer geschikt geoordeeld hadden, na kort, onderling beraad hadden medegenomen. Zij waren kort geleden eerst weder op Nederlandsch grondgebied gekomen en hadden zulk eene ontdekking op een dorp zoo ver van de plaats, waar de inbraak geschied was, volstrekt niet vermoed. Men vroeg hun ook naar het bewuste papier, maar hiervan betuigden zij volstrekt niet te weten. En desniettemin werd het gevonden. Het lag, waarschijnlijk door hen nog nooit er uitgenomen of ingezien, op de zelfde plaats, omdat zij meenden, dat het slechts op den bodem gelegd was om de daarop geplaatste goederen voor het mogelijke doorroesten te beveiligen. Met het zelfde doel hadden zij het ook onaangeroerd laten liggen, daar zij de beste en sierlijkste kleedjes voor den aap en de honden daarin geborgen hadden. De heer Arendsbergen

was ook oogenblikkelijk op het ontvangene berigt overgekomen, en herkende het kistje met het papier en eenige andere der in beslag genomene zaken voor zijn' eigendom. De regter maakte dan ook geene zwarigheid, om hem het kistje met het testament en het overige ter hand te stellen. ANNETTE was uitermate verblijd, dat zij haar hondje weder kreeg, hetwelk zij met verdubbelde zorg en teederheid koesterde en weder opkweekte. De dieven ontvingen na verloop van eenigen tijd de wel verdiende straf.

Nu nam ook het proces spoedig eenen gunstigen keer, en het thans bijgebragte en overgelegde bewijs van het oorspronkelijk testament besliste volkomen de uitspraak ten voordeele van den heer ARENDSBERGEN.

ANNETTE vertoefde nog eenigen tijd in *Gelderland* bij haren oom. Op eene der wandelingen met haar nichtje KAROLINA rustten de beide meisjes eens op eene zodenbank, aan den voet van een' boom. KAROLINA zat en leunde half tegen ANNETTE met den arm om haar' middel, terwijl deze digt naast haar stond en hare eene hand op den schouder van KAROLINA hield. Beide zagen met innig vermaak naar den kleinen *Fidel*, die ANNETTE nooit verliet, en dikwijls, gelijk ook nu, uit vriendelijkheid en dankbaarheid eenige van die kunstjes vertoonde, die hij bij zijn' vroegeren meester door honger en slagen geleerd had.

Zoo werken in Gods hand dikwerf gering schijnende omstandigheden mede tot de ontdekking van zware misdrijven; zoo wordt daardoor insgelijks meermalen eene uitkomst ten goede voorbereid, aan welke men anders wanhoopte, en een geleden verlies op eene bijna wonderbare wijze hersteld of vergoed.

De Vlieger.

Wat schiet hij met een' vaart omhoog
En jaagt de wolken in!
Geen vogel die zoo dapper vloog,
Dat is een goed begin!
De lijn gevierd, — wat staat hij vast!
Hier, Jongens! hier, nu opgepast!

Wat trilt hij regtop in de lucht,
En kwispelt met zijn' staart!
Wie snelt hem na in hooger vlugt?
Hij zegt vaarwel aan de aard;
Hij schijnt wel uren, mijlen ver,
En speelt met de eene of andre ster.

Maar hoe! daar zwenkt en daalt hij weêr,
De wind woei toch zoo frisch,
Wacht, Jongens! haalt hem nog niet neêr,
Trekt, viert! — Ja wel, 't is mis!

Och help! daar ligt de vlieger al,
Nog straks zoo hoog, zoo laag een val! —

Begrijpt, gij kindlief, hoe dat komt?
De luchtstroom speelt zijn spel,
En of gij pruilt en mokt en bromt,
Men klimt en daalt zoo snel.
Gij dacht: hij staat daar hoog en droog,
O, hoe de vlieger u bedroog!

Wie in de wereld opwaarts stijgt,
En aller oogen trekt,
Wie lof en eer en geld verkrijgt,
En daardoor wangunst wekt,
Is ook een vlieger in de lucht,
Die dieper zinkt, na hooger vlugt.

De wind blies om uw luchtpop heen,
En 't spel was eensklaps uit;
Wat schoon en hoog en heerlijk scheen,
Wordt ras der stormen buit.
Kom, neem uw vlieger van den grond!
Wel hem, die hier de les verstond.

De wandeling naar de puinhoopen in het Bosch.

Nabij een der fraaiste dorpen van *Duitschland* lag een klein landgoed, hetwelk door een' heer was aangekocht, om er met zijne echtgenoot en twee kinderen stil en genoegelijk te leven. De kinderen heetten KAREL en ANNA; de eerste was twaalf en de laatste tien jaren oud; daar zij nog veel moesten leeren had de heer FRIEDHEIM eenen huis-onderwijzer medegenomen, van wien de kinderen grondig onderrigt in alles konden ontvangen; deze huis-onderwijzer was een regt braaf jongeling, die als vriend des huizes behandeld werd, en daar hij nog gaarne eenige uren voor zich behield om zich zelven in nuttige kundigheden te oefenen, namen mijnheer en mevrouw FRIEDHEIM de jonge luidjes dikwijls mede op hunne wandelingen; het waren ook weldenkende menschen en zij kenden geene aangenamere bezigheid dan zich met hunne lieve kinderen te onderhouden, om hun verstand en hart te

vormen: voor de ouders en voor de kinderen waren deze wandelingen steeds eene ware vreugde; de ouders waren dan ook dikwijls kinderlijk vrolijk met KAREL en ANNA. In den beginne vooral was het een groot genoegen, te zamen de omstreken te leeren kennen, nieuwe wegen, nieuwe vergezigten te ontdekken, welke allen boven beschrijving schoon waren in die bergachtige streken langs den heerlijken *Rijn*; ik weet niet of gij, lieve kinderen, die dit leest, ooit zulk eene heerlijke natuur gezien hebt, met bergen, rivieren en bosschen; voorzeker wel eens op eene schilderij of plaat, maar denkt eens, als gij dat nu eens werkelijk levensgroot zaagt; gij kunt van zulke streken ook zeer duidelijke beschrijvingen lezen, en het zou mij, die dit voor u schrijft en die zoo gaarne aan lieve kinderen genoegen doet, verheugen, zoo gij door deze woorden lust hadt gekregen, de heerlijke schepping eens wat opmerkzamer gade te slaan, maar vooral zoo gij daardoor meer eerbied, liefde en dankbaarheid voor den liefderijken en wijzen Schepper, die zoo veel doet om ons zulk genot te schenken, in uwe jeugdige harten mogt voelen ontstaan. Hebt gij reeds in ons *Gelderland* of in de Haarlemsche omstreken de schoone natuur bewonderd, dan kunt ge u eenigzins voorstellen hoe verrukt KAREL en ANNA in *Duitschland* waren, waar het alles nog veel grootscher en schilderachtiger is dan hier; ging de geliefde leermeester

mede dan hadden zij dubbel genoegen, dit kunt gij wel denken. Zij hadden dan nu ook reeds alle mogelijke togten gedaan en menig schoon gezigtspunt gevonden; de bosschen waren nog minder bezocht en vooral zeker gedeelte van een uitgestrekt bosch, waar men hun verteld had dat eene zoogenaamde ruïne, die echter niets schilderachtigs opleverde, in het bosch zelf te zien was. Het schijnt wel dat de mensch en ook het kind altijd naar onderzoek tracht; de kinderen verlangden eindelijk zóó om die ruïne in het bosch te zien, dat zij er op zekeren dag liever heen wilden, dan naar het schoonste punt van den berg in hunne nabijheid. Mijnheer en mevrouw Friedheim stemden dus toe, om er heen te gaan op eenen schoonen achtermiddag, terwijl de jonge Miller — zoo heette de onderwijzer — aan zijne studiën zoude blijven. Zij begaven zich op weg onder aangenaam en nuttig onderhoud, eerst langs den berg op eenen vrolijken landweg, en traden vervolgens links af het bosch binnen, dat, donker door de hoog opwassende dennenboomen, eene koele schaduw gaf; er waren vele lanen en wegen in het bosch, en zij merkten zoo veel mogelijk op hunnen weg om niet te verdwalen.

Zij hadden bijna een uur in het heerlijke bosch gewandeld, toen zij, aan het einde van eene breede doch verwaarloosde laan, de bewuste ruïne zagen. Naderbij komende vonden

zij inderdaad dat het meer puinhoopen van een hedendaagsch huis dan eene schilderachtig met mos en klimop begroeide ruïne was, zoo als er vele in *Duitschland* zijn, en die gij mogelijk wel eens afgebeeld gezien hebt. Het was alsof men nog overblijfsels van een buitengoed bespeuren kon, doch alles verwilderd en begroeid; een weinig verder was echter een huisje zigtbaar, dat men zich verbeelden kon de tuinmanswoning van het buitengoed geweest te zijn; dit was nog in redelijken toestand en scheen bewoond te zijn; een kleine tuin met moesgroenten en bloemen omgaf dit huisje, en er waren ook werkgereedschappen, een paar stallen en eene kleine tafel aanwezig.

De heer Friedheim naderde tot aan de half openstaande deur, en zag eene zeer sobere, doch nette kamer; al spoedig kwam er iemand naar hem toe uit eene achterdeur; het was een man van middelbaren leeftijd, in eenvoudig boerengewaad; er was echter iets in zijn voorkomen, dat meer beschaving aanduidde dan men gewoonlijk in den boerenstand vindt; er lag eene zekere kalmte op zijn gelaat, welke de wandelaars trof; de heer Friedheim groette hem beleefd en scheen gaarne met den bewoner van het huisje in gesprek te willen treden. Deze beantwoordde zijn' groet op de zelfde wijze; de heer Friedheim was de tolk zijner nieuwsgierige begeleiders en vroeg den man, »hoe deze, naar het hem voor-

kwam, niet zeer oude puinhoopen daar zoo in 't bosch kwamen te liggen?" de man antwoordde: »dat werkelijk eenige jaren geleden hier een welgebouwd en aangenaam huis gestaan had, door een talrijk gezin bewoond, — dat deze puinhoopen de gevolgen van oorlog en plundering waren, en in één nacht tot dien staat waren gebragt, dat de vijand het huis in brand gestoken en geplunderd, en meer dan een der bewoners het leven daarbij verloren had." De wijze waarop hij dit verhaalde, toonde aan dat hij er misschien zelf ooggetuige van was geweest. »Ja mijnheer!" voegde hij er bij: »de gevolgen van den oorlog zijn dikwijls verschrikkelijker dan men vermoedt, en het is niet alleen op het slagveld dat men de moordzucht en het woeden der hartstogten diep betreuren moet, menig gezin wordt verstoord, vele langdurige onherstelbare gevolgen blijven als zoo vele gedenkteekenen bestaan, terwijl de overwinnaar gehuldigd wordt, doch ook dit zal, onder het Hoogere Bestier, mogelijk tot bestwil der daardoor beproefden kunnen dienen." »Voorzeker" zeide de heer FRIEDHEIM, die, benevens de zijnen, den hem belangrijk geworden man met onwillekeurigen eerbied beschouwde, en hem nog naar eenige bijzonderheden van dien akeligen nacht vroeg, te treurig om u, lieve kinderen alle te verhalen; »de echtgenoot van den eigenaar der huizen en twee zijner kinderen waren in de vlammen omgekomen, ook

eene hoogbejaarde dienstbode; alle gelden en papieren waren medegenomen of verbrand, niemand was gered dan de eigenaar met een dochterje van zes jaren." »O hoe schrikkelijk," zeiden de kinderen, »om dat te overleven; het ware gelukkiger geweest, zoo ook dat kind slechts omgekomen ware." »Mogelijk was deze beproeving noodig voor hem," antwoordde de man met hoogen ernst. »Het schijnt," zeide de heer FRIEDHEIM »dat gij eenigen grond hebt om dit te vooronderstellen, en dat gij niet vreemd aan de vroegere ongelukkige bewoners van dit huis waart; eilieve wat is er van dien eigenaar en van zijn arm kind geworden?" »Hij staat voor u," zeide de man met kalme gelatenheid, ja met eene uitdrukking op het gelaat, welke niets dan vrede teekende; niemand kon een woord spreken; met verbazing met deelneming, ja tot in het diepst der ziel geroerd, zagen allen hem aan en bleven als aan den grond genageld. Mevrouw FRIEDHEIM werd zigtbaar aangedaan, en zag in de rondte naar het kind; de heer FRIEDHEIM greep den veelbeproefden, eerbied- en liefdewekkenden man bij de hand en zeide op innigen toon: »wij kunnen u nog niet verlaten; sta ons toe, nadere kennis met u te maken, die zóó spreekt over zulk eene ramp, die zulk eene ramp zóó weet te dragen; o die kennismaking zal ons gewin zijn; gij hebt onze innigste belangstelling opgewekt, laat ons verder in uw lot deelen." De waardige man beant-

woordde dien handdruk stilzwijgend, zag den wandelaar liefderijk aan, gaf stilzwijgend stoelen aan beiden, en de kinderen plaatsten zich op het gras.

Met een verhelderd oog en eene vriendelijke stem zeide hij eindelijk: »zelden gebeurt het mij ook, zoo belangstellend bejegend te worden, en ik voel mij gedrongen, schoon onbekend met mijne toevallige bezoekers, om u te verzekeren, dat ik nu niet meer ongelukkig ben." »Versta ik u wel?" zeide mevrouw FRIEDHEIM, »dan heeft het ongeluk u nader tot Hem gebragt, die thans uwe sterkte is." »Ach! mogt het inderdaad zoo zijn," antwoordde de nederige mensch, »ja mevrouw, ik wensch het opregt, en heb zoo veel vertroosting en zoo veel tot oefening verkregen, dat ik niet meer mag treuren; o ik geloof dat mij heden harten toegezonden zijn, waarin ik het mijne veilig kan uitstorten, en dat gij mij zult toestemmen, dat het beter voor ons is beproefd te worden, dan in weelde en overvloed te leven, zonder aan het doel zijner bestemming te denken, zonder geloof, hoop en liefde; zoo leefde ik voorheen in de wereld en hare ijdelheden, in genot en vermaak; daarbij nam ik de uiterlijke Godsdienst wel waar, doch het was geene overtuiging, geene zaak des harten, geene drijfveer en doel van mijn bestaan; denk echter niet dat ik mij nu reeds zoo ver waan; o neen, ik ben steeds in de leer- en oefenschool, al beginnen mijne hoofdharen reeds

grijs te worden en al rimpelt mijn voorhoofd," voegde hij er goedig glimlagchende bij. »Verhaal ons dan toch nog wat meer van u zelven," zeide de heer FRIEDHEIM op innemenden toon, »doch ik wil u liever het een en ander *vragen*. Hebt gij niet getracht, schadevergoeding voor het geledene verlies te bekomen? hebt gij u uwe bezittingen maar zoo laten ontnemen?" »Ik was in den beginne te zeer verpletterd door alles, werd daarenboven doodelijk krank, zoodat ik een paar jaren te zwak was, om iets te verrigten; mijn kind werd door de tuinmansvrouw, welke in dit huisje woonde, verpleegd; de goede Hemelsche Vader liet ons deze brave vrouw behouden tot steun en troost; zij woont nog met ons, en is eene zorgende lotgenoote; haar man verloor ook het leven in dien nacht; de rampen leerden mij troost bij den Heer zoeken; die goede vrouw was een middel in Zijne hand om mij te sterken en te troosten; want zij wees mij op Hem; zoo leerde ik allengs dat het geluk althans niet in overvloed en rijkdom bestaat, ik leerde *bidden*, ik leerde *danken* voor hetgeen mij overbleef; haar handenwerk en de grond rondom ons huisje bragt genoeg tot ons onderhoud op, en ik vond mij hoogstweldadig verrast door het besef dat men in eenvoudigheid, zonder zoo vele vermoeijende behoeften des levens, zeer kalm en tevreden kan leven; zonder dat ik het bemerkt had, was ik eenvoudiger van zin geworden; de natuur verheugde mijn hart;

eene kleinigheid gaf ons onschuldige vreugde, en ik wenschte mijne vorige levenswijze niet meer terug; mijn kind werd eenvoudig en braaf opgebragt, in alle huiselijke kundigheden onderwezen; wat tot meerdere vorming en beschaving van het verstand kan strekken, trachtte ik haar zelf bij te brengen, vooral met onze goede MARTHA haar Godsdienst in te boezemen; wat zoude ik dus nu meer wenschen, mijnheer! dan meer te vorderen in de eenige noodige kennis? wij leven hier nu kalm en gelukkig, en dragen ieder bij wat wij kunnen om in ons eenvoudig onderhoud te voorzien." Al wederom keek mevrouw FRIEDHEIM naar de dochter, en nu ook naar MARTHA om; het was alsof de bewoner van het huisje, die nu ook zijn' naam WILHELM VAN G. noemde, dit begreep. »Mijne dochter is nu zestien jaren oud, en zal u op het oogenblik eenige verversching aanbieden," zeide hij en ging in een achtervertrek; de kinderen volgden hem met de oogen en zagen het meisje aan den netten haard met iets bezig, dat wel naar het bakken van een' koek geleek.

Toen zij alleen waren betuigden de heer en mevrouw FRIEDHEIM hunne ingenomenheid met dezen ontmoeting. »Zoo ziet gij lieve kinderen!" zeide de vader, »wat vertrouwen en onderwerping aan de Voorzienigheid uitwerken kunnen! welk eene leerzame en hoogstweldadige kennismaking voor

ons en voor u!" Zij hadden nu gelegenheid het kleine vertrek ongehinderd rond te zien; de muren waren zuiver wit, de vloer zindelijk geschuurd, er lag geen kleed op den grond, er hingen een paar eenvoudige schilderijen, de gelijkenis van den verloren zoon en het offer van Abraham voorstellende, een kleine spiegel en er stond eene groote houten kast; op eene kleine tafel onder den spiegel lag een Bijbel en een gezangboek, dat de kinderen bij hunnen vader aan huis reeds dikwijls gelezen hadden, ook eenige leerboeken. »Hé!" zeide ANNA, »zou de heer VAN G. die kostbare boeken ook zoo gaarne lezen en zou hij dat nog gered hebben?" juist kwam VAN G. weder binnen en hoorde dit. »Ja, mijn kind," zeide hij, »dat is het eenige wat gered is; juist had mijne lieve vrouw het woord Gods aan MARTHA geleend, nu is het mij nog het dubbele waard, zoo als gij wel denken kunt." »Vond uwe echtgenoote er zelve ook behagen in?" vroeg de heer FRIEDHEIM. »Dergelijke gevoelens bestuurden haren handel en wandel," zeide VAN G. met eenige aandoening, »o zij was mij een voorbeeld en verspreidde steeds geluk en vrede om zich heen." »Hoezeer moest gij haar gemis dan toch gevoelen," zeide mevrouw FRIEDHEIM, »al berust gij in den wil van den Opperheer en al zijt gij overtuigd van hare gelukkige standsverwisseling." VAN G. stemde deze gezegden met eenen stillen zucht toe, doch zeer spoedig verhelderde zich

zijn gelaat, en hij zeide op kalmen toon: »hoe zou het anders eene beproeving kunnen zijn? doch er is iets heiligs in mijne smart, lieve mevrouw! ik weet, mijne vrouw was godvruchtig; thans is het ook mijn eenige wensch zulks te zijn, en gij kent misschien de woorden, welke KLOPSTOCK zijne vroeg afgestorven *Meta* toeriep: »Wir sind ja vereint in der Hand des Allbarmherzigen." dit gevoel ik inderdaad tusschen beide, doch soms heeft de zelfzucht ook de overhand." De deur ging zachtkens open; een jong meisje, in een zeer eenvoudig net gewaad, trad eenigzins verlegen, doch vriendelijk binnen met een bord waarop gebakken koekjes lagen; mijnheer en mevrouw FRIEDHEIM gingen haar te gemoet en drukten het lieve kind zeer hartelijk de hand; KAREL en ANNA volgden dit voorbeeld en zagen haar hoogstvriendelijk aan. Haar vader had reeds gunstige berigten wegens de onverwachte gasten gegeven, en weldra was alle schroom bij het meisje, dat CAROLINA heette, verdwenen; zij beijverde zich om de haar reeds lieve kleine gasten alle mogelijke diensten te bewijzen, bragt melk en frisch water, bordjes, vorken enz., ook eenige vruchten en noodigde hen om er van te gebruiken; hare komst had eene opgeruimde wending aan het gesprek bijgebragt, en allen voelden zich wonderwel te vreden. »Nu moet onze goede MARTHA er ook bij," zeide CAROLINA, en stond op om haar te gaan halen. »Ja" antwoordde

mevrouw FRIEDHEIM, »haar willen wij althans leeren kennen, en liefhebben.... doen wij haar reeds.

Nu kwam CAROLINA met MARTHA aan de hand als in triomf binnen; ook deze verwelkomde de wandelaars met een opgeruimd gelaat en deelde in de gesprekken; het was alsof men elkander lang gekend had; eindelijk zeide MARTHA op gullen toon: »gij zult wel denken dat wij hier zoo dagelijks gebak eten, mevrouw! dat is er echter verre af, neen, dat is een feestgebak, door CAROLINA alleen vervaardigd; want heden is het groot feest bij ons; het is de geboortedag van den Heer VAN G. en gij begrijpt dat wij dien luisterrijk vieren." »Met een regt *Petermännchen*" zeide VAN G. — »want voorzeker kent mijn waarde gast *Claudius en het Petermannetje van Claudius*."

»Zou ik niet?" zeide de heer FRIEDHEIM met zigtbaar genoegen, »ach ja, dat zijn de ware feestvieringen." »O, wat is dat voor een feest, lieve vader?" vroegen de kinderen met drift en nieuwsgierigheid. »Ik beloof u het voor te lezen en u onder het naar huis gaan er van te verhalen," zeide de heer FRIEDHEIM, »doch laat ons nu vóór alles onzen gastheer hartelijk geluk wenschen met zijn' geboortedag; o het is ons een goed voorteeken, heden juist hier heen gebragt te zijn. »»Alles geworde u wat u noodig is, waarde edele man! ondervind meer en meer die kracht, dien troost, die blijdschap, dien

vrede welke gij zoekt, en, zoo het zijn mag, vele aardsche zegeningen." Mevrouw FRIEDHEIM en de kinderen voegden zich hier innig hartelijk bij; MARTHA wischte zich een' traan uit de oogen; zij gebruikten nu van alles wat CAROLINA opgedischt had, en maakten haast om terug te keeren. VAN G. wilde hun echter niet laten gaan en verzocht dringend dat zijne gasten den feestdag met hen wilden besluiten. »Dat wil ik ook gaarne doen," zeide mevrouw FRIEDHEIM, »doch is er dan ook iemand hier, die als bode naar onze woning kan gaan? want onze huisgenooten zouden met regt zeer verlegen worden over ons lang uitblijven en vreezen dat wij in de bosschen verdwaald waren; en hebt gij ook een stukje papier voor mij, lieve CAROLINA! om een woordje neder te schrijven?" Vlug en vrolijk bezorgde CAROLINA het noodige schrijfgereedschap en zeide: »juist is hier een buurman, die naar het dorp vertrekt; ik zal hem vragen dit mede te nemen." De buurman was er toe gereed; mevrouw FRIEDHEIM schreef nog al een lang briefje; niemand waagde echter te vragen wat zij schreef.

Nu ging men den tuin gezamentlijk rond; deze was met orde en overleg bebouwd, en leverde veel op dat in de naburige plaatsen verkocht kon worden; VAN G. had hiertoe een' arbeider noodig om hem behulpzaam te zijn. MARTHA verhaalde, dat zij des avonds gedurende den winter veel garen

spon, dat CAROLINA kousen breide, hetwelk alles verkocht werd door dien goeden buurman, die hun ook alle benoodigdheden bezorgde; zij leerde CAROLINA naaijen, en des winters avonds las de heer VAN G. hun nuttige en leerzame boeken voor naar hunne bevatting. MARTHA had ook nog veel lust om iets van de geschiedenis, aardrijks- en natuurkunde te leeren en woonde de lessen, welke CAROLINA van haren vader kreeg, met het grootste genoegen bij; met de levendigste belangstelling hoorden de gasten al deze bijzonderheden aan en verzochten VAN G., CAROLINA en MARTHA om toch ook eens bij hen te komen; de goede mevrouw FRIEDHEIM met den heimelijken wensch om hen eens regt te goed te doen. —

Terwijl zij aldus vertrouwelijk bij elkander waren en het gesprek onuitputtelijk was, nu eens ernstig, dan eens opgeruimd, zagen zij in de verte den buurman terug komen, zooals zij meenden, doch neen, hij was zoo breed en dik niet, zeiden de kinderen; »ja, het is toch zijn gang en zijn groote ronde hoed," zeide CAROLINA, »maar hij draagt iets dat hem zoo breed maakt, het lijkt wel eene groote mand." De Heer FRIEDHEIM zag zijne vrouw met een goedkeurend glimlachje aan; want hij vermoedde wel, wat het briefje behelsd had. »Er is nog iemand bij," zeide CAROLINA »die ook iets draagt en nu naast den buurman loopt." Het was inderdaad de buurman, vergezeld

van iemand anders; de kinderen riepen op eenmaal op blijden toon: »O het is onze lieve goede vriend Miller, ook met eene groote mand aan den arm! wat zou hij ons hier komen brengen?" Juichend sprongen zij naar hem toe en hielpen hem de mand torschen.

Miller en de buurman kwamen ook reeds als bekenden, te zamen met hunne manden aan. »Ja, dat had ik wel van u kunnen denken," zeide mevrouw Friedheim. »Beste Miller, ik dank u, en gij zult mij op uwe beurt danken; dat gij echter zoo zwoegen en torschen zoudt had ik niet gemeend." Miller zette zijne mand aan de voeten van mevrouw Friedheim en beantwoordde de liefkozingen der twee kinderen, terwijl hij zich op het gras nederzette om uit te rusten; weldra was hij echter weder opgesprongen om rond te zien waar hij zich bevond en luisterde en zag met klimmende belangstelling naar alles wat hem medegedeeld werd. Van G. heette hem ook hartelijk welkom. Intusschen had mevrouw Friedheim de beide manden door den buurman in de kamer laten brengen en had Martha stil gewenkt om haar te helpen. Gij begrijpt wel, lieve jonge lezers, dat deze manden met wat goeds gevuld waren; na een poosje kwam mevrouw Friedheim met Martha weder naar buiten en voegde zich bij de overigen, welke in een aangenaam gesprek op eene zodenbank onder het priëel zaten. »Wij hebben u zoo lang opgehouden, waarde

gastheer," zeide zij »en Martha en Carolina verhinderd om voor het avond-eten op den feestdag te zorgen — vergun mij, haar die moeite heden avond bespaard te hebben en mag *ik* u nu wel eene kleine versnapering aanbieden?" Allen stonden op en volgden haar; binnentredende, zagen zij de tafel vooreerst met een helder tafellaken gedekt; in het midden stond eene koude gebraden ham, vervolgens een schotel met eigen gebak, dat *vlug en luchtig* heet, dat schielijk toebereid was en er smakelijk uitzag, gekookte eijeren, ingelegde vruchten, eene menigte versch gebakken broodjes, de heerlijkste druiven, een groote meloen, zes flesschen wijn, wijnglaasjes en suiker er bij, ook beschuit, ja zelfs een schaaltje met suikergoed, zoo als men op groote maaltijden wel eens heeft; de tafel was ook nog met bloemen versierd. Diep getroffen stond van G. en drukte zijn kind aan zijne borst. »Lief kind," zeide hij, »gij wenschtet dezen morgen dat het feest van uwen vader eens regt heerlijk gevierd mogt worden, en zie, welke harten de Hemelsche Vader ons toegezonden heeft; o, ik gevoel het," voegde hij er bij, zich tot de gasten wendende, »het is niet voor dezen dag alleen; gij zijt tot mij gezonden tot aanmoediging en opwekking; dank, duizendmaal dank, lieve mevrouw Friedheim, voor uwe allerliefste verrassing."

»O," zeide Anna, »was het dát wat moeder in den brief,

die zoo lang was, geschreven heeft? dus om dit alles te bestellen? nu begrijp ik het eerst, en gij, lieve beste Miller vondt het zoo lief, en hadt er zelf zulk een' schik in, dat gij mede zijt komen aandragen?" Miller wreef zich lagchend de handen, even als iemand die eens regt vermaak heeft. »Ja, hoe blij was ik, juist dezen kleinen maaltijd genoegzaam gereed te hebben, daar wij van avond een paar gasten zouden ontvangen, welke wel zoo goed willen zijn morgen te komen in plaats van heden." »Op mijn verzoek," zeide mevrouw Friedheim »doch kom, laat mij u eens wat toedienen, mijnheer van G."

Ik geloof niet dat er vele zulke vergenoegde feestmalen gehouden worden als hier in dit tuinmanshuisje, nabij die puinhoopen; men sprak hartelijk en vertrouwelijk; niemand schaamde zich, over onzen lieven Heer te spreken, zoo als ongelukkig in de groote wereld het geval wel eens is, doch ook niet altijd; want er zijn vele rijke en aanzienlijke menschen, welke godvruchtig zijn en hunne kinderen alzoo opbrengen, zoo als gij hier aan mijnheer en mevrouw Friedheim ook zien kunt. Toen men na het eten dankte, geloof ik zeker dat ieder op zijne wijze een opregt dankgebed naar den Hemel opzond; want allen waren dankbaar en goed gestemd; men nam hartelijk afscheid, en het duurde niet lang of de familie Friedheim

en Miller waren op weg naar huis, begunstigd door eene heldere maan.

»O hoe wel tevreden ben ik dezen avond," zeide Karel, »nu heb ik toch geene reden om over mij zelven ontevreden te zijn, zoo als anders wel eens, wanneer wij op kinderpartijen of bij andere vermakelijkheden waren." »Ja, mijn kind," zeide mevrouw Friedheim, »dat is het voorregt om met edele menschen om te gaan; men gevoelt zich tot iets beters opgewekt, even als men zich, omringd door de schoone natuur, onschuldiger en kalmer gevoelt." »Dat is maar al te waar," zeide Miller; »dit ondervond ik, sedert gij, lieve vrienden, mij bij u genomen hebt." — Waren dit geene gelukkige menschen en kinderen, lieve jonge lezers? gij gevoelt het zeker, ik hoop dat zulk een omgang en zulke gesprekken u ook niet vreemd zijn, en dat uwe ouders of vrienden u ook eens met den lieven *Claudius* en zijn petermannetje zullen bekend maken, zoowals mijnheer en mevrouw Friedheim en Miller het Karel en Anna op eene hunner wandelingen deden. — Veel zou ik u nog van hen kunnen vertellen, doch ik wil er dit nog slechts bijvoegen, dat die eerste ontmoeting in het bosch, na eenige jaren, het huwelijk van den braven jongen Miller met Carolina ten gevolge had, welke in een naburig stadje kwamen te wonen, dat de waardige van G. bij hem kwam inwonen, een' hoogen ouderdom bereikte, in

dien hoogen ouderdom altijd de zelfde godvreezende, opgeruimde, blijmoedige zielsgesteldheid behield, en eindelijk kalm en gerust stierf. MARTHA woonde ook nog een jaar bij MILLER en CAROLINA, en deze lieden achten zich gelukkig, haar zoo veel mogelijk hare vorige zorgen te vergelden; ook zij stierf als eene Christin.

De Kinderen op Vaders verjaardag.

Weêr komen wij, Uw groot gezin,
Het voorwerp van Uw trouwste min,
U vrolijk jublend tegentreden;
Weêr juichen we, om U heen geschaard:
De blijdste en schoonste dag is 't heden,
Nu 't hoofd des huisgezins verjaart.

Wij weten hoe ge Uw kindren mint;
Hoe gij in hen U zalig vindt;
Hoe gij blijft slaven, zwoegen, zorgen,
Opdat het hun geluk vermeêr',
En als gij neêrknielt in 't verborgen,
Hen biddend opdraagt aan den Heer.

»Heb dank! heb dank!" zóó zingen zij;
»Spaar, Hemel, hem!" zóó bidden wij,
Dien wij nog lang als gids behoeven!
Bewaar ons dat wij nooit zijn hart,
Zijn teêr gevoelig hart bedroeven,
Hem weenen doen van vadersmart!

»Volge aan de hand der trouwste gâ,
Hem louter vreugde en voorspoed na,
Dale op zijn pad een bloemenregen!
Schenk hem op aarde 't heilrijkst lot,
En kroon zijn' arbeid met Uw zegen!"
Zóó, Vader! bidt Uw kroost tot God.

ô Leent Hij onze bede 't oor,
Dan volgen we U in 't deugdenspoor,
Door U zoo moedig ingeslagen;
Dan zien wij U, door elk bemind,
De zilvren kroon der grijsheid dragen,
Die gij op 't pad der godsvrucht vindt.

En zijt gij eens aan 't eind der baan,
En landt ge in 't Hemelsch lustoord aan,
Waar zaligen U welkom groeten:
ô Zij ons dan de vreugd bereid,
Dat we allen U dáár weêr ontmoeten,
Door U den Hemel ingeleid.

Dat we als Uw blijdschap en Uw kroon,
Met U dan knielen voor Gods troon,
Met U den Heiland tegen zweven,
Terwijl gij dankend spreekt: »ô Heer!
Veel hadt Gij mij op aard gegeven —
Hier hebt Gij al mijn kindren weêr!"

Het Avondgebedje.

'k Vroeg aan vader menig keeren,
Als ik in mijn bedje lag,
»Wil me een klein gebedje leeren,
Dat ik 's avonds bidden mag."
Maar het antwoord was altijd:
»»Wacht nog wat, mijn beste jongen!
Tot gij nog iets ouder zijt!""

Maar toen 'k gistren nog eens vleide,
Hem een kusje gaf en zeide:
»Lieve vader! doe het maar,
Want ik ben haast zeven jaar!"
Mogt ik op zijn kamer blijven,
En toen vader ging aan 't schrijven,
Had hij ras dit versje klaar.

'k Heb dan nu mijn wensch verkregen,
Daar ik al wat grooter ben,
En ik leer het nu ter degen,
Tot ik 't goed van buiten ken.
'k Vouw mijn handjes, 'k sluit mijne oogen,
Voor mijn kribje neêrgebogen,
En wat ik zoo fluistrend zeg,
Blijf ik elken avond bidden,
Eer ik mij tot slapen leg.

»Goede God, die woont daar boven,
Ook het kindje moet U loven,
Dat Gij daaglijks kleedt en voedt
En zoo veel genieten doet.
Blijf Gij in den nacht mijn Hoeder!
Spaar mijn vader en mijn moeder!
Zorg ook voor het arme kind,
Dat geen bedje of voedsel vindt!
Leer mij tot Uwe eer te leven,
En heb ik iets kwaads bedreven,
Wil die stoutheid mij vergeven!
Gij vergeeft toch graag, ô Heer!
'k Leg gerust dan 't hoofdje neêr."

„Hij dacht aan zijne Moeder."

VERTELLING VAN HET VOGELNESTJE EN HET KLEINE GEMSJE.

»ô Wat lieve, lieve diertjes! zijn die alle voor mij?" riep de kleine HENDRIK, die bij moeder op schoot zat, zijn broêrtje WILLEM tegen, die met een vogelnestje in de eene en de moeder der jongen in de andere hand vrolijk kwam aanhuppelen.

»Neen, niet voor u," zeide deze »maar als ge heel lief zijt, dan moogt ge ze ook eens voêren, als ik ze te eten geef, ook wel eens eventjes het nestje in uwe handen nemen, zoo ge maar oppast, het niet te laten vallen. Jongens! Jongens! wat heb ik eene goede vangst gehad, en hier heb ik de oude ook. Of het een spreeuw of een lijster is, weet ik niet, maar dit doet er ook niets toe. Neen, beestje! ge zult me niet ontvlugten, al pik je nog zoo nijdig in mijne vingers, en al klap je nóg zoo hard met je vlerken."

»Hoe komt gij daaraan, Willem! — Wie heeft u dat gegeven, of waar hebt ge dat gevonden?" vroeg de moeder.

»Wel dat zal ik u gaan vertellen," zei de knaap, terwijl hij zich, nog hijgend van het loopen, aan de voeten zijner moeder nederzette, en het nestje met den vogel in den schoot van zijn kieltje behoedzaam toedekte.

»Ik had het wel gemerkt dat in de heg achter onze schuur een nestje met vijf eijertjes verborgen was, maar ik zei tegen dien ouden spreeuw of lijster: »ga je gang maar, ik wil liever vogeltjes dan eijertjes hebben." »Nu sloop ik van morgen stilletjes naar de heg, en digt bijgekomen, hoorde ik het piepen en schreeuwen van het kleine volkje. De moeder was bezig met hare kindertjes te voêren. Ik had daar zulk een schik in, dat ik wel een half uur in stilte daarnaar stond te kijken; toen wilde ik toch eene kans wagen. Ik stak mijn blooten arm, zoo ver ik kon, in de heg; maar ja wel! de oude beet zoo vinnig van zich af, schreeuwde zoo hard, en maakte zulk een geweld, dat ik mijn arm verschrikt terugtrok, en hier een krab en daar een krab van die leelijke stekelige heg kreeg. Ik zag nu hoe de moeder in den top van onzen notenboom was gevlogen, en daar van tak tot tak sprong, telkens het waagde wat digter te naderen, maar dan weder terugvloog. Gemakkelijk had ik nu de jongen kunnen wegnemen, maar ik vond het toch een beetje akelig, die kin-

dertjes van de moeder te scheiden. »»Dit moet ik anders proberen,""" dacht ik, »»ik zal zien of ik die oude ook niet kan vangen."" »Een paar uur later kroop ik weder achter de schuur, ik had nu ook mijn pet bij mij. Ik merkte dat de oude weder op het nest zat, en de kleintjes lagen te slapen onder hare vleugels, want het was heel stil. Nu sloop ik op mijne teenen langs de andere zijde van de heg, »»flap""" zei ik met mijn pet, en ik had de oude en de jongen gevangen."

»»En dit was dan het loon voor de moeder, dat zij zóó getrouw hare jongen bewaakte,""" viel hem de moeder in, »»toen gij dit deedt, Willem! hebt gij zeker niet aan uwe moeder gedacht!"""

»Waarom niet?" antwoordde Willem, »nu zijn de moeder en de kindertjes toch bij elkaâr; ô zij zullen het zoo goed bij mij hebben! Ik ga uit mijn bloemtuintje een versch graszoodje steken. Ik ga wormpjes voor ze zoeken. Ik geef ze iederen morgen en avond een reepje van mijn boterham. ô Zij zullen het zoo goed bij mij hebben!"

»»Maar als zij vrij waren gebleven, dan hadden zij het toch nog veel beter,""" merkte de moeder aan.

»Dat weet ik niet!" bromde Willem.

»»Nu," sprak de moeder. »»Ik wil u die vogeltjes, zoo lang gij ze goed verzorgt, tegen uwen wil ook niet afnemen.

Ga naar de schuur, en zeg aan Johan dat hij u het kooitje geve, 't welk op den zolder staat. Zet uwe vogeltjes daar in, en hang het op in de kamer, maar pas op, dat de kat er niet bij kan springen, en kom dan terug. Ik heb nog een half uurtje tijd, dan zal ik u, wat gij zoo gaarne hebt, weder wat vertellen."""

»Vertellen?" vroeg Willem, terwijl hij zijne haren uit de oogen streek, en zijne moeder met zijn vriendelijkst lachje aanzag. »ô Wat zijt gij toch eene allerbeste moeder! Ge zult zien, of ik ook spoedig terug ben, maar ik moet eerst zorgen, dat die lieve diertjes geen honger lijden."

»Meëgaan, meëgaan, Willem!" riep de kleine Hendrik, terwijl hij eene beweging maakte om van den schoot zijner moeder te springen, en zoo hard als hij kon, huppelde hij zijn broêrtje achterna.

Na een kwartiertje kwamen de beide kinderen terug, Willem weder vooruit, vrolijk in de handen klappende, en roepende uit al zijne magt. »Moeder! de oude heeft al gedronken! Nu zal zij ook wel weder vrolijk worden, en 's morgens als ik wakker word, een deuntje voor mij zingen, niet waar?"

De kleine Hendrik was in een wip tegen de kniën van zijne moeder opgeklommen. Willem had het zelfde plekje aan hare zijde ingenomen, en nu volgde het verhaal van:

het kleine Gemsje. (†)

GERHARD was de zoon van arme ouders, die op de grenzen van het kanton *Uri* en *Bern-oberland* eene kleine hut in het gebergte bewoonden. Zijn vader was een gemzenjager, en stond als een geoefend schutter bekend. Des zomers verdiende hij eenig geld met aan de reizigers, die de Alpen overtrekken, tot gids te dienen. In het najaar bleef hij, zoo lang als de steile bergpaden door de sneeuw nog niet geheel ontoegankelijk waren geworden, zijn gevaarlijk bedrijf als jager uitoefenen; maar eindelijk kostte hem dit het leven. Eens, toen hij des morgens zijne vrouw en zijn zoon vrolijk omhelsd had, en met zijn jagtgeweer op de schouderen de hut had verlaten, kwam hij des avonds op den gewonen tijd niet weder. In doodelijke ongerustheid bragt zijne vrouw, met haar zoon, die pas negen jaren telde, den nacht door. Zij hoorde wel in de verte het rommelen en donderen van zware sneeuwvallen, maar niets, wat de terugkomst van haren man aanduidde. Den volgenden dag gingen verscheidene buren, die met haar lot waren bewogen, het gebergte in, om hem te zoeken, maar zij kwamen zonder den gemzenjager

(†) Voor mijne jonge lezers teeken ik aan, dat de gems eene klipgeit is, welke vooral in *Zwitserland* op de hooge Alpen gevonden wordt.

terug. Waarschijnlijk was hij, door zich te hoog of te ver te wagen in eene diepte gestort en dáár onder de sneeuw begraven. GERHARDS moeder was dan nu weduw geworden, en haar zoon was haar eenige troost, haar grootste schat op aarde. Ook GERHARD had zijne moeder hartelijk lief, en hij had er alle reden toe; want zij had hem niet slechts het leven geschonken, maar ook het leven, met gevaar van zelve het te verliezen, gered. Hoor slechts! — Eens toen hij aan den rand van een' diepen bergstroom bezig was met een tuiltje Alpenrozen te plukken, stortte het kind voorover. Zijne moeder zag dit naauwelijks, of zij wierp zich luidgillend in den vloed. Beiden zouden door den snel voortbruisenden stroom zijn weggevoerd, zoo niet de groote hond, die den vader op de jagt plagt te vergezellen, in het water was gesprongen, de drijvende vrouw, die haar kind in de armen geklemd hield, in de kleederen gegrepen en aan den oever gebragt had.

GERHARD en zijne moeder hadden het zeer armoedig. Des winters hielden zij zich meest bezig met lepels en vorken, doosjes of zwitsersche huisjes uit dennen hout te snijden. Des zomers begon GERHARD, die nu een knaap van vijftien of zestien jaren was geworden, ook reeds als gids mede te gaan, en in weêrwil van het ongelukkig uiteinde zijns vaders, had hij zich ook reeds in het schieten

geoefend, en meermalen aan zijne moeder eene gems te huis gebragt, waarvan het vleesch gebraden of gezouten en het vel verkocht werd. Van de pooten en de fraaije zwarte horentjes wist hij altijd iets nieuws, nu eens een pijpenroer, dan weder het hecht van een jagtmes of een haak aan een scherp gepunten Alpenstok of iets anders te maken. Hoewel zijne moeder hem ongaarne op de jagt zag uitgaan, en veel liever hem bij zich hield, zoo was zij wel door den nood gedrongen, hem nu en dan daartoe aan te moedigen, om voor zich en haren zoon het noodige onderhoud te vinden. Zóó gebeurde het eens dat zij 's morgens tot hem zeide: »GERHARD! zoudt gij niet van daag eene gems kunnen schieten; want ik weet wezentlijk anders niet, hoe wij aan geld of aan eten zullen komen?" — Dit was voor den wakkeren jongen genoeg, om naar zijn geweer en jagerstasch te grijpen, en spoedig was hij tusschen de bergen verdwenen. Hij klauterde de steile rotsen van den *Grimsel* op en had juist den bovensten bergrand bereikt, toen op het smalle pad, dat derwaarts geleidde, een klein gemsje hem te gemoet kwam. Gij weet, WILLEM! hoe schuw en wild deze dieren zijn. GERHARD verwachtte dus niets anders, dan dat de gems, hem in het oog krijgende, zich omkeeren en zóó snel mogelijk het hazenpad zou kiezen, en hield reeds de hand aan zijn jagtroer geslagen, om het dier op zijne vlugt een schot na te zenden.

Maar het gemsje bleef staan, alsof het zich te bedenken had, of het zou blijven of vlugten. Het lieve diertje was nog zoo jong dat het nog niet geleerd had de menschen te vreezen, of voor de jagers op zijne hoede te zijn. Het zag daarbij GERHARD zoo goedig maar tegelijk zoo treurig en meewarig in de oogen, dat deze duidelijk daarin lezen kon: »Ik ben mijne moeder kwijt! Weet gij mijne moeder niet?" GERHARD had een te gevoelig hart ontvangen, om dat arme diertje zoo koelbloedig dood te schieten, maar hij had een strik in zijn zak, en dien het gemsje over den kop te werpen, en het zoo naar zich toe te trekken, was het werk van een oogenblik.

»Dat was knap," zei WILLEM.

»Hoor verder!" Het was reeds lang een van GERHARDS wenschen geweest eene levende gems te hebben. Dit bezit beloofde hem ook nog meer voordeel, dan indien hij er een geschoten had, daar men deze dieren slechts zelden levend kan magtig worden, en het altijd goede rekening geeft ze op markten en kermissen of aan doortrekkende reizigers of vreemdelingen te laten zien. Hij bond nu zijn gevangene met den strik om een poot aan een dennenboom vast, en zocht uit den omtrek wat Alpengras en kruiden bijeen, om het wat eten te brengen. Vermoeid als hij was zette hij zich op eenigen afstand neder, en haalde een groot stuk grijs brood te voor-

schijn, om zijn eigen honger te stillen. Maar terwijl hij daarmede bezig was, vertoonde zich op den tegenoverliggenden bergrand eene groote gems, die den hals rekte, de neusgaten snuivend wijd open zette en toen een klagend geblaat aanhief, dat aanstonds door het kleine gemsje beantwoord werd. Het was wel niet twijfelachtig dat dit de moeder van het verdwaalde en verlorene gemsje was; want zij deed een verbazenden luchtsprong, nog twee, drie sprongen, eerst over eene diepe rotskloof, toen over een bergstroom heen, en nu stond de moeder naast het jong, dat zij likte, besnuffelde en allerlei liefkozingen bewees, waarna zij eene poging deed om met hare scherpe tanden den strik door te knagen. GERHARD hield zich in zijne schuilplaats dood stil; hij had de gems vlak onder zijn schot, en mikte om haar tusschen de horens te raken; maar toen hij den haan zou overhalen, was het als of hij nog nooit een geweer afgeschoten, en de vrees plotseling zijne vingeren verlamd had.''"

»Dat was laf," zei WILLEM.

»»Het was toch geene lafheid in GERHARD, maar bij het gezigt der liefde, welke deze moeder aan haar jong bewees, en de pogingen welke zij deed, om het te redden, trof hem de gedachte aan zijne eigene moeder, hoe ook zij eens haar leven voor hem gewaagd had, hoe blijde zij zoude zijn als hij dien avond in goeden welstand zou wederkeeren, hoe

groot haar angst en hare droefheid zijn zou, indien hij eens even als zijn vader, niet wederkeerde. Het viel hem nu voor het eerst in, dat indien hij de oude gems doodde, deze geheel het slagtoffer harer moederlijke liefde zou worden, en dat hij, na haar reeds haar jong ontroofd te hebben, haar moordenaar zou geworden zijn. Hij dacht al verder hoe gelukkig zich die onnoozele dieren zouden gevoelen, zoo hij aan beiden de vrijheid gaf. Wederom stond zijne moeder hem voor den geest; het was hem, als of zij hem bij die gedachte vriendelijk toeknikte en ijlings sprong hij op, trad uit zijne schuilplaats te voorschijn, en sneed het touw van den strik door. Hevig verschrikt was de oude bij het eerste geritsel weggevloden, en het kleine gemsje rende nu, luid blatende, en tweemaal over het hoofd duikelende, zijne moeder over het sneeuwveld na.''"

»Dat was braaf," zei WILLEM! »Ik ben nu toch ook blijde, dat die oude gems maar niet dood is!"

»»Braaf was het zekerlijk door hem gehandeld; maar de arme jongen begon nu te begrijpen, dat hij al te goed geweest was, daar hij ligtelijk zonder eenig wild naar huis zou moeten keeren. Hij doolde nog een paar uren in het gebergte rond, en nam toen mistroostig den terugtogt naar zijne woning aan. Zijne moeder stond hem in de deur harer hut in te wachten. Hij werd hartelijk verwelkomd, maar spoedig vroeg zij hem:

»Gij zijt van daag niet gelukkig geweest; want gij brengt niets mede? — Gerhard keek bedremmeld en verlegen voor zich.

»»Ik heb wel twee gemzen onder het schot gehad,''' was zijn antwoord, terwijl hij zich achter de ooren krabde, »»maar ik ben gek genoeg geweest, om ze te laten loopen.''''

»En dat waarom?''

»»Wel, omdat ik aan u, lieve moeder! dacht.''''

En nu verhaalde hij alles wat hem was wedervaren. De moeder luisterde aandachtig toe, en toen hij geëindigd had, omhelsde zij hem, zeggende:

»Stel u gerust Gerhard! gij zijt er mij te liever om, dat gij ditmaal niets hebt medegebragt. Wie zoo gevoelig van hart is, en zoo doet als hij aan zijne moeder denkt, kan nooit een slecht mensch worden!''

»»Ja maar,'''' zeide Gerhard, »»dit is alles goed en wel, maar hoe komen wij aan eenig geld dat wij zoo noodig hebben?''''

»God zal wel op eene andere wijze zorgen!'' hernam de moeder, en God zorgde ook. Want toen het sobere avondmaal, een houten bak met geitenmelk en eene korst brood, was opgezet, werd er aan de deur geklopt. Gerhard deed haastig open. Het was een hunner buren, welke dien dag eene vrij aanzienlijke bestelling van kunstig gesneden houtwerk ontvangen had, waaraan hij maar gedeeltelijk kon voldoen. Hij

vroeg dus aan Gerhard of deze het een en ander in gereedheid had, en hem hierin kon te hulpe komen? Spoedig had deze alles wat hij in de laatste wintermaanden vervaardigd maar nog niet had kunnen slijten, op de tafel uitgekeerd. Zijn buurman pakte alles in en betaalde hem aanstonds de helft van het geld, dat hij daarvoor gevraagd had, met de belofte dat hij hem de andere helft zou ter hand stellen, zoodra hij met den winkelier in de stad zijne rekening vereffend had; 't welk ook gebeurde.

Maar de goede Voorzienigheid had nog iets beters voor hem weggelegd. Toen Gerhard in den eerstvolgenden zomer aan een reisgezelschap, dat over den St. Gothard naar *Italië* trok, tot gids diende, maakte zijn bescheiden voorkomen en tegelijk zijne vlugheid in het Italiaansch-, Fransch- en Hoogduitschspreken zulk een gunstigen indruk op een dier vreemdelingen, dat deze hem den voorslag deed, bij hem, die aan het hoofd van een aanzienlijk handelskantoor stond, in dienst te treden. Gerhard nam eerst met blijdschap dat aanbod aan; maar spoedig bemerkte de vreemdeling dat hij niet meer, gelijk hij gewoon was, een vrolijk deuntje floot, maar zwijgend en mijmerend achter den muilezel aanliep en mistroostig het hoofd liet hangen. »Wat schort er aan?'' vroeg deze, »behaagt u mijn voorslag niet meer?'' »»Ja wel'''' was het antwoord, »»maar ik dacht aan mijne moeder: — zoo ik mijne moeder

mogt mede nemen?"" — Dit werd hem toegezegd, wanneer hij eerst een jaar lang proeven van zijne geschiktheid en te gelijk van zijne trouw en eerlijkheid zou gegeven hebben. Op den bepaalden tijd haalde GERHARD zijne moeder af. Deze betrok in de stad, waar het handelskantoor gevestigd was, een klein huisje, waar GERHARD haar dagelijks kwam bezoeken. Toen hij hooger loon ontving, zonderde hij ook voor zijne moeder wekelijks eene ruimere toelage af. Eens toen hij aan het einde eener week al weder meer geld te huis bragt, sprak de goede vrouw met tranen in de oogen: »God zij geloofd, GERHARD! Hij heeft het gebed der weduw verhoord, maar ik heb het wel gedacht, toen gij dat kleine gemsje aan zijne moeder wedergaaft, dat gij altijd voor uwe moeder zorgen en de steun en troost mijns ouderdoms zoudt worden."

»En is de vertelling nu uit?" vroeg WILLEM, die met zekere onrust geluisterd had, en bij het laatste gedeelte des verhaals strak voor zich had gekeken, »dan ga ik spoedig eens naar mijne vogeltjes kijken; zij zullen niet weten waar ik gebleven ben;" en vlug als eene gems was hij opgesprongen, het tuinpad opgedraafd, en eer zijne moeder hem nog kon antwoorden, den hoek om en uit haar gezigt verdwenen.

Een half uur later nam de moeder den kleinen HENDRIK bij de hand, en wandelde naar huis terug. Bij de schuur gekomen, zagen zij WILLEM op den grond tegen den buitenmuur zitten, met het kooitje tusschen de knieën, maar naderbij tredende bemerkten zij, dat het kooitje ledig was.

»Wat is er nu gebeurd? Waar zijn uwe vogeltjes gebleven?"

»»Wel,""" antwoordde WILLEM, »»die zitten al lang weder in de heg. Ik had heel goed begrepen, waarom moeder ons daar straks van GERHARD en het kleine gemsje verteld heeft; en toen ik bij het vogelkooitje kwam, vond ik het niets pleizierig, dat die oude spreeuw mij nog altijd zoo nijdig aankeek. Het was net alsof zij mij wilde toeschreeuwen:

Jij hebt niet je moeder lief,
O jou kleine vooglendief.

»»Dat heb ik wel,""" dacht ik, »geen zier minder dan GERHARD, en dit zal ik je laten zien ook!" En toen heb ik het nestje stilletjes in de heg gezet en de oude laten vliegen. Die zit nu weêr in den notenboom, en wacht zeker tot wij weg zijn, om weêr op het nest te gaan zitten. Nu zal moeder toch niet knorrig kijken, of zeggen kunnen dat WILLEM niet aan haar gedacht heeft.""

»Geef mij een kus, jongen! dien hebt gij dubbel verdiend!"

zeide toen de moeder. »Ja, ik weet dat gij mij liefhebt, en gij zult voor mij geen minder brave zoon dan GERHARD, zijn!"

WILLEM beschaamde deze gunstige verwachting niet. Hij bleef de vreugde zijner ouders. Toen hij enkele jaren ouder was, werd het raadzaam gekeurd, dat hij, ter voltooijing van zijne opvoeding, de ouderlijke woning zou verlaten. WILLEM schreide, vooral bij het afscheid van zijne moeder, bittere tranen, maar herinnerde zich de lessen en vermaningen welke zij hem medegaf, en bleef, schoon hij in eene groote stad aan veel verleiding was blootgesteld, aan de deugd getrouw. Na den dood zijns vaders kwam zijne moeder bij hem inwonen. Hij verzorgde haar met de teederste liefde tot aan haren dood, en als hij in lateren leeftijd van zijne kindsheid of jongelingsjaren sprak, dan verzekerde hij meermalen, dat, naast de gedachte aan den grooten en goeden God, niets weldadiger op hem gewerkt had om hem van het kwade af te schrikken en tot al wat goed en edel is op te wekken, dan de gedachte aan zijne moeder!

Winterliedje.

De winter is een stuursche vent;
  Hij kleurt de velden grijs;
Zijn woning is een legertent,
  Gespannen over 't ijs;
Zijn gangpad is de waterbaan;
Daar bindt hij ijzren vleugels aan.

Zijn helm of muts, een ijsbeerkop,
  Dekt half zijn gram gelaat;
Dáár draagt hij zilvren pluimen op,
  Die wappren waar hij gaat.
Zijn pels van bont is wit gehaard,
En kegels hangen aan zijn baard.

Hij is de schrik van vrouw en kind,
  Die ziet hij dreigend aan;

Zijn adem is de noordewind,
Zijn snuiven is de orkaan;
En wie hem boos maakt — tot zijn straf
Snijdt hij hem neus en ooren af.

Foei, stuursche winter, pak u weg!
Gij maakt het veel te grof!
Gij steelt al 't loof van boom en heg
De bloempjes uit mijn hof;
En schildert op de vensterruit
Het loover dat gij maakt ten buit.

Gij schudt daar buiten sneeuw en rijm
Als poeijer uit uw pruik;
Gij maakt dat de olie, dik als lijm,
Ons vastvriest in de kruik.
Gij smijt, alsof het strooigoed was,
Uw hagelsteenen tegen 't glas.

Maar blaast gij hard, en woedt gij fel,
Hier, digt bijeen geschaard,
Hier zitten wij nog warm en wel,
Geschoven om den haard,

En roepen, kleppend met de tang:
De kagchel krijgt een roode wang!

Zie, buiten staat die jongen weêr
Te bibbren van de kou!
Wat doen zijn wintervoeten zeer,
Wat zijn die vingers blaauw!
Och, moeder! leen me een cent of wat,
En 'k geef dien armen stumpert dat!

Of sneer voor hem mijn boterham,
Maar snijd hem eens zoo dik;
De knaap, die ver reeds loopen kwam
Heeft honger, meer dan ik;
En 'k voel aan 't ramlen van mijn maag,
De winterkou maakt dubbel graag.

»Däär, jongen, hebje een goed stuk brood!
Een warmen dronk er bij!
Eet nu — en blijft je honger groot —
Vraag meer, je moogt het vrij!
Maar zoek naar werk, en volg mijn raad,
Loop niet zoo beedlen langs de straat."

»»Ik dank je heertje!''' zei de knaap
  Leef lang gezond en blij!
God schenk' u een gerusten slaap,
  Om 't geen gij deedt aan mij!
En 'k werk — wees daar verzekerd van —
Zooveel ik 's winters werken kan.''''

De winter is een stuursche vent,
  Toch houdt hij elk te vriend,
Wie tot verzachting van de ellend
  Geluk in 't weldoen vindt;
Schoon hij ons klappertanden doet,
Hij stookt in 't hart een dubblen gloed.

Al maakt hij wang en leden stijf,
  En jas en mantel wit,
Verkleum' slechts nooit ons 't hart in 't lijf,
  Waar d'armoê schreit en bidt.
Wie werk en brood aan de armen geeft,
Wis dat hij 's winters vrolijk leeft!

Het meêdeelzame Mietje.

Wim was met zijn hoepel uit,
Toen wij kersen kregen:
Kersen, 't is mijn liefste fruit!
'k Smulde dus ter degen!

At ik alles op?... Wel neen!
Want mijn lieve Wimpje
Lust ook nimmer iets alleen,
Zelfs geen botertimpje!

'k Heb dus ook de helft bespaard,
Kersjes als scharlaken!
Liefde is wederliefde waard...
'k Hoop maar dat ze smaken!

Verboden goed, nadeelig goed.

»Pluk geen rozen," zei Mamaatje:
»Rozen hebben dorens, JAN!" —
JANTJE dacht: »»dat 's maar een praatje,
»»'k Heb er 't mijne lang niet van:
»»Strakjes, op een eenzaam paadje,
»»Zal ik plukken wat ik kan!""

Aan mamaatjes oog ontslopen,
Grijpt hij in een rozenlaar.
JANTJE moest het duur bekoopen,
Want een doren als een schaar
Prikt hem al zijn vingers open...
Och, wat huilde JANTJE naar!

En toen JANTJE was genezen,
Zei hij met een' tranenvloed:
»Dat zal mij een lesje wezen,
»Hoe ik voortaan handlen moet!
»Makkers! leert de doornen vreezen,
»HAAKT NAAR GEEN VERBODEN GOED!"

Een liedje van den oijevaar.

Oijevaar, lepelaar!
Waar heb-je zoo lang gezeten?
Dreef-je den grooten Nijlstroom af?
Heb-je gewandeld om Faro's graf?
En ben-je mij niet vergeten?

Oijevaar, lepelaar!
Wie of er je rokje knipte?
Zijn er je koussen nog altijd rood?
En waarom mis ik je regter poot?
Of liet-je die in Egypte?

Oijevaar, lepelaar!
Och, kon ik je spreken leeren!
Olijkert, draag-je wat nieuws hier heen?
Berg-je dat met jou eene been
Zoo stilletjes onder je veêren?

Oijevaar, lepelaar!
Zeg, heb-je wat voor mamaatje?
Breng jij een Zusje? Dan is het goed:
Maar liefst een Broêrtje van melk en bloed —
Dan heb ik een kameraadje!

Pieter en zijn koolmees.

PIETER's koolmees is gevlogen:
  Kijk, daar zit hij op het dak,
En daar springt hij voor zijne oogen
  Boven op de lindetak!

»Och,'' vleit PIETER, »aardig diertje!
  »Hadt-je 't dan bij mij zoo kwaad?
»Zie, hier heb ik een papiertje
  »Vol met heerlijk hennipzaad!

»En een klompje witten suiker!
  »En versch water uit de kan!
»Keer in 't kooitjen, en gebruik er
  »Volöp naar believen van!

»Waartoe zou-je buiten dwalen?
  »Zou-je zelf je kevie niet
»Door een ringetje gaan halen?
  »Alles koper wat-je ziet!''...

Maar de koolmees fluit zijn liedje:
  »»Buiten is het ééns zoo mooi!
»»Dat verguld paleis, mijn PIETJE!
  »»Blijft voor mij een kerkerkooi!''''

Vertrouwt geen vleijers.

Laatst stond GERRIT aan de deur
  Met zijn boterham,
Toen een *fanny* uit de buurt
  Vriendlijk tot hem kwam.

't Hondje sprong hem tegen 't lijf,
  Kwisplend met zijn staart;
Maakte kunstjes voor en na,
  Kunstjes naar den aard!

't Lag het bruine kopje neêr
  Voor des knaapjes voet;
't Lekte hem gedwee de hand;
  Och, wat was het zoet!

»Beest!'' riep GERRIT juichende uit:
  »Beest, wat ben-je trouw!
'k Weet niet wat ik voor zoo'n vriend
  »Niet al geven zou!''

GERRIT streelde 't dier om beurt;
  En, ja wel! in 't end
Gaf hij hem zijn boterham,
  Heel end'al prezent!

Dat bedoelde *fanny* juist:
  't Stak zijn snoetjen uit,
En — daar ging het aan den haal
  Met zijn lekk're buit!

GERRIT wenkte, floot, en riep:
  Riep en floot al weêr:
Alles mis! de vlugteling
  Keerde nimmermeer!

Daar kwam juist Papa-lief aan,
  Die het had bespied:
»GERRIT-man! onthoud de les:
  »VLEIJERS DEUGEN NIET!"

De hen en het jonge haantje.

EENE VERTELLING.

Eens sprak de klokhen tot een haantje:
  »Mijn lieve zoon bedrieg u niet!
»Pas op voor 't eind van 't lindelaantje:
  »Dat is een bornput wat je ziet.

»Uw zuster is er in gevlogen,
  »En ze is verdronken, de arme meid!
»Houdt gij dat voorbeeld nu voor oogen,
  »En waak voor onvoorzigtigheid!"

»»'k Beloof het u, mijn lieve moeder!""
  Sprak haantje, met gebogen kop.
Maar naauwlijks ging mama om voeder,
  Of zoontje zocht de bornput op.

»»Wel!"" kraaide hij, »»dat zou wat wezen!
  »»Mama is oud en bang, och ja!
»»Waar zou een jonge haan voor vreezen?...
  »»Daar schuilt wat achter bij mama!

„„Misschien verborg zij voor de zusjes
„„Daar in die put wel 't beste graan!
„„Dat dient toch onderzocht!"" En flusjes
Gaat haantjen op den putmuur staan.

Hij kijkt eens even naar beneden:
In 't water schijnt zijn beeldtenis.
„„Kijk!"" roept hij, „„'k vreesde wel met reden:
„„Daar zit een haan, of 'k heb het mis!

„„Zoo waar, daar pikt mijnheer een graantje;
„„'t Wordt hoog tijd dat ik ook begin!""—
Gezegd, gedaan! daar springt ons haantje
Hals over kop de bornput in!

Wel menschen, kijk dat was een tuimel!
Vond hij den haan? Geen hanepoot!
Dan 't graan misschien? Geen enklen kruimel;
Maar ijskoud water en — den dood! —

Gij, die, door dwazen waan gedreven,
De waarheid offert aan den schijn,
Dit versjen is voor u geschreven!
Dit haantje moet uw spiegel zijn!

DRUKFEILEN.

Onder het Afdrukken van eenige Exemplaren, heeft op bladz. 26 eene misstelling plaats gevonden, staande:

Het arme meisje op St. Niklosas-Avond, lees: *St. Nikolaas-Avond*, en bladz. 27, *de hoofdcijfer*, staat 72, lees: 27.